

Бәсекелестік туралы

Мұрағаттық версия

Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 25 желтоқсандағы N 112-IV Заңы

Қолданушылар назарына!

Қолданушыларға ыңғайлы болуы үшін РҚАО мазмұнды жасады.

МАЗМҰНЫ

РҚАО-ның ескертпесі!

Заңның қолданысқа енгізілу тәртібін 81-баптан қараңыз.

Осы Заң бәсекелестікті қорғау, монополистік қызметті шектеу және тұтынушылардың заңды құқықтарын қорғау саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейді.

1-БӨЛІМ. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

1-тарау. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-бап. Осы Заңның нысанасы мен мақсаты

1. Осы Заң нарық субъектілері мен тұтынушылардың құқықтарын осы Заңда шектелген монополистік қызметтен, мемлекеттік органдардың бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттерінен және жосықсыз бәсекеден қорғаудың құқықтық негіздерін айқындайды. Заң Қазақстан Республикасының тауар нарықтарындағы адал бәсекелестікті қолдауға және оған қолайлы жағдайлар жасауға бағытталған.

2. Осы Заңның мақсаты бәсекелестікті қорғау, тауар нарықтарының тиімді жұмыс істеуі үшін жағдайлар жасау, экономикалық кеңістіктің біртұтастығын, тауарлардың еркін қозғалысын және Қазақстан Республикасындағы экономикалық қызметтің еркіндігін қамтамасыз ету болып табылады.

2-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасы

1. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және осы Заң мен Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шартта осы Заңда көзделгеннен өзгеше ережелер белгіленсе, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады.

3-бап. Осы Заңның қолданылу аясы

1. Осы Заңның Қазақстан Республикасының аумағында күші болады және нарық субъектілері, тұтынушылар, сондай-ақ мемлекеттік органдар қатысатын Қазақстан Республикасының тауар нарықтарындағы бәсекелестікке ықпал ететін немесе ықпал етуі мүмкін қатынастарға қолданылады.

2. Осы Заңның ережелері, егер Қазақстан Республикасы аумағының шегінен тыс жерлерде нарық субъектісі жасаған іс-әрекеттер нәтижесінде мынадай шарттардың бірі орындалса:

1) Қазақстан Республикасының аумағындағы негізгі құралдар және (немесе) материалдық емес активтер, не нарық субъектілерінің акциялары (жарғылық капиталға қатысу үлестері), Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларына қатысты мүліктік немесе мүліктік емес құқықтар тікелей немесе жанама қозғалса;

3) Қазақстан Республикасында бәсекелестік шектелсе, мұндай іс-әрекеттерге де қолданылады.

4-бап. Бәсекелестік принциптері

Бәсекелестіктің негізгі принциптері:

1) жарыспалылық;

- 2) адалдық;
- 3) заңдылық;
- 4) тұтынушылардың құқықтарын сақтау болып табылады.

5-бап. Бәсекелестік саласындағы мемлекеттік саясат

1. Бәсекелестік саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын Қазақстан Республикасының Үкіметі әзірлейді және монополияға қарсы орган іске асырады.

2. Орталық және жергілікті атқарушы органдар осы Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамалық актілерінде айқындалған өз құзыреті шегінде бәсекелестік саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруға қатысады.

3. Мемлекеттік органдар өз құзыреті шегінде бәсекелестіктің дамуына жәрдемдесуге және бәсекелестікке теріс ықпал ететін іс-әрекеттерді жасамауға міндетті.

6-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар

Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалардың аффилирленген тұлғалары - акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаларға акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы тікелей не жанама түрде тиесілі болатын заңды тұлғалар. Жанама тиесілілік әрбір келесі аффилирленген тұлғаға өзге заңды тұлғаның акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы тиесілі болатынын білдіреді;

2) бәсекелестік - дербес жасаған іс-әрекеттері тиісті тауар нарығындағы тауарлар айналысының жалпы жағдайына олардың әрқайсысының біржақты ықпал ету мүмкіндігін тиімді шектейтін нарық субъектілерінің жарыспалылығы;

3) бірін-бірі алмастыратын тауарлар - тұтынушы оларды тұтыну (өндіру) процесінде бірін-бірімен алмастыра алатындай, өзінің функционалдық арналымы, қолданылуы, сапалық және техникалық сипаттамалары, бағасы, сондай-ақ басқа да параметрлері бойынша салыстыруға болатын тауарлар тобы;

4) монополиялық жағдай - табиғи монополия, мемлекеттік монополия субъектілерінің, сондай-ақ тиісті тауар нарығында жүз процент үлеске ие нарық субъектілерінің жағдайы;

5) монополиялық табыс - нарық субъектісінің осы Заңда шектелген монополистік қызметті жүзеге асыру нәтижесінде алған табысы;

6) монополистік қызмет - жағдайы тиісті тауар нарығын бақылауға, оның ішінде тиісті тауар нарығындағы тауар айналысының жалпы шарттарына елеулі ықпал етуге мүмкіндік беретін нарық субъектілерінің қызметі;

7) монополияға қарсы орган - бәсекелестікті қорғау және монополистік қызметті шектеу саласындағы басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік орган ;

8) нарық субъектісі - кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының жеке және (немесе) заңды тұлғасы, сондай-ақ шетелдік заңды тұлға (оның филиалы мен өкілдігі);

9) реттелетін нарықтар - Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес бағаларға мемлекеттік реттеу енгізілген тауар нарықтары;

10) реттеуші орган - реттелетін нарықтарда бағаларды мемлекеттік реттеуді жүзеге асыруға уәкілетті мемлекеттік орган ;

11) тауар - азаматтық айналым объектісі болып табылатын тауар, жұмыс, көрсетілетін қызмет;

12) тауар нарығы - тұтынушының тауарды сатып алуға экономикалық, аумақтық және технологиялық мүмкіндігі негізге алынып айқындалатын, тауардың немесе бірін-бірі алмастыратын тауарлардың айналым аясы;

13) сатушы (өнім беруші) - тауар өткізуші (беруші) жеке немесе заңды тұлға;

14) тергеу - монополияға қарсы органның осы Заңның бұзылуын растайтын фактілерді анықтауға, оларды тіркеуге және тиісті шешім қабылдауға бағытталған іс-шаралары;

15) тұтынушы - тауарды өз мұқтажы үшін сатып алатын жеке немесе заңды тұлға;

16) Үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің мемлекеттік тізілімі (бұдан әрі - тізілім) - табиғи немесе мемлекеттік монополия жай-күйіндегі нарықтарды қоспағанда, тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің тізбесі.

7-бап. Тұлғалар тобы

1. Өздеріне қатысты мынадай шарттардың бірі орындалса:

1) тұлғаның заңды тұлғаның жарғылық капиталындағы дауыс беретін акциялардың (қатысу үлестерінің, пайлардың) жиырма бес проценттен астамына тікелей немесе жанама түрде (үшінші тұлғалар арқылы) билік етуге құқығы болса;

2) заңды тұлғаның немесе бірнеше аффилиирленген заңды тұлғалардың басқа тұлға қабылдайтын шешімдерді айқындауға, оның ішінде осы тұлғаның кәсіпкерлік қызметті жүргізуінің шарттарын айқындауға не басқару органының өкілеттігін жүзеге асыруға мүмкіндігі болса;

3) жеке тұлғаның, оның жұбайының (зайыбының), жақын туыстарының басқа тұлға қабылдайтын шешімдерді айқындауға, оның ішінде осы тұлғаның кәсіпкерлік қызметті жүргізуінің шарттарын айқындауға не басқару органы өкілеттігін жүзеге асыруға мүмкіндігі болса;

4) тұлғаның әрқайсысы осы тармақтың 1)-3) тармақшаларында көрсетілген қандай да бір негіз бойынша белгілі бір тұлғамен топқа кірсе, сондай-ақ басқа да тұлғалар осындай тұлғалардың әрқайсысымен осы тармақтың 1)-3) тармақшаларында көрсетілген қандай да бір негіз бойынша бір топқа кірсе, жеке және (немесе) заңды тұлғалардың жиынтығы тұлғалар тобы болып табылады.

2. Тұлғалар тобы нарықтың біртұтас субъектісі ретінде қарастырылады. Осы Заңның нарық субъектілеріне қатысты ережелері тұлғалар тобына қолданылады.

2-БӨЛІМ. МОНОПОЛИСТІК ҚЫЗМЕТ. ЖОСЫҚСЫЗ БӘСЕКЕЛЕСТІК

2-тарау. МОНОПОЛИСТІК ҚЫЗМЕТ

8-бап. Монополистік қызметтің түрлері

Осы Заңда шектелген монополистік қызметке:

1) нарық субъектілерінің бәсекелестікке қарсы келісімдері;

2) нарық субъектілерінің бәсекелестікке қарсы келісілген іс-әрекеттері;

3) үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдалану жатады.

9-бап. Бәсекелестікке қарсы келісімдер мен келісілген іс-әрекеттердің түрлері

1. Бір тауар нарығында бәсекелестер не әлеуетті бәсекелестер болып табылатын нарық субъектілері арасындағы бәсекелестікке қарсы келісімдер мен келісілген іс-әрекеттер деңгейлес болып табылады.

2. Бірі тауарды сатып алатын немесе оның әлеуетті сатып алушысы болып табылатын, ал екіншісі тауарды ұсынатын немесе оның әлеуетті сатушысы (өнім берушісі) болып табылатын бәсекелес емес нарық субъектілері арасындағы бәсекелестікке қарсы келісімдер сатылас болып табылады.

10-бап. Бәсекелестікке қарсы келісімдер

1. Нарық субъектілерінің арасындағы кез келген нысанда қол жеткізілген, нәтижесінде бәсекелестікті шектейтін не шектеуі мүмкін бәсекелестікке қарсы келісімдерге, оның ішінде:

1) тауарларды сатып алудың немесе өткізудің келісілген бағаларын не басқа жағдайларын белгілеуге және (немесе) ұстап тұруға;

2) сауда-саттықтың, аукциондар мен конкурстардың қорытындыларын оларды

өткізудің белгіленген тәртібін бұзу, оның ішінде бағаны көтеру, төмендету немесе ұстап тұру, сондай-ақ лоттар бойынша бөлу жолымен бұзу нәтижесінде бұрмалауға;

3) тауар нарықтарын аумақтық белгісі, тауарлардың ассортименті, оларды өткізілу немесе сатып алыну көлемі бойынша, сатушылар (өнім берушілер) немесе сатып алушылар тобы бойынша не басқа белгілер бойынша бөлуге;

4) тауарларды өндіруді не өткізуді негізсіз шектеуге;

5) белгілі бір сатушылармен (өнім берушілермен) не сатып алушылармен шарттар жасасудан негізсіз бас тартуға не жалтаруға;

6) нарықтың басқа субъектілерінің белгілі бір тауарларды сатушылар (өнім берушілер) немесе олардың сатып алушылары ретінде тауар нарығына кіруін шектеуге немесе оларды нарықтан ығыстырып шығаруға;

7) басқа нарық субъектілерімен маңызы бірдей шарттарға кемсітетін талаптар қолдануға;

8) келісімшарт жасаушы агенттердің өзінің мазмұны бойынша немесе іскерлік айналым дәстүріне сай осы шарттардың нысанасына қатысы жоқ қосымша міндеттемелер (қаржы қаражатын және өзге де мүлікті, мүліктік немесе мүліктік емес құқықтарды беруді негізсіз талап ету) қабылдауы кезінде шарттар жасасуға қатысты бәсекелестікке қарсы келісімдерге тыйым салынады және олар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен толығымен немесе ішінара жарамсыз деп танылады.

2. Нарық субъектілерінің экономикалық қызметін жеке және заңды тұлғалардың осы баптың 1-тармағында тізбеленген салдарларға әкеп соқтыратын немесе әкеп соқтыра алатындай үйлестіруіне тыйым салынады.

3. Нарық субъектілерінің арасындағы келісімдерге, егер олар тұтынушылардың заңды құқықтарына қысым жасамаған және:

1) олардың тауар нарығындағы жиынтық үлесі он бес проценттен аспаған;

2) озық және (немесе) ресурс үнемдеуші технологияларды енгізу жолымен өндірісті жетілдіруге бағытталған;

3) шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуға бағытталған;

4) стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттарды әзірлеуге және қолдануға бағытталған жағдайда жол беріледі.

4. Осы бапта көзделген шектеулер:

1) лицензиялық шарттар ;

2) кешенді кәсіпкерлік лицензия (франчайзинг) шарттары;

3) технологияларды беруге байланысты шарттар;

4) ғылыми-зерттеу және тәжірибе-конструкторлық жұмыстарындағы кооперация туралы шарттар;

5) зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды беруге байланысты өзге де шарттар;

6) бір тұлғалар тобы ішіндегі шарттар мен іс-әрекеттер;

7) ұзақ мерзімді инвестициялық немесе концессиялық шарт бойынша келісімдерге қолданылмайды.

11-бап. Нарық субъектілерінің бәсекелестікке қарсы келісілген іс-әрекеттері

1. Нарық субъектілерінің бәсекелестікті шектеуге бағытталған, оның ішінде:

1) тауарларды сатып алу немесе өткізу бағаларын не басқа жағдайларын белгілеуге және (немесе) ұстап тұруға;

2) тауарларды өндіруді не өткізуді негізсіз шектеуге;

3) белгілі бір сатушылармен (өнім берушілермен) не сатып алушылармен шарттар жасасудан негізсіз бас тартуға;

4) басқа субъектілермен маңызы бірдей шарттарға кемсітетін талаптар

қолдануға қатысты келісілген іс-әрекеттеріне тыйым салынады.

2. Нарық субъектілерінің осы баптың 1-тармағында аталған іс-әрекеттері, егер жиынтығында олар мынадай:

1) нарық субъектілерінің үш ай мерзім ішінде қатар жасалған іс-әрекеттері және нәтижесінде нарық субъектілерінің әрқайсысы келісілген іс-әрекеттердің болмауы салдарынан көзделмеген пайда алған;

2) нарық субъектілерінің іс-әрекеттері олардың әрқайсысына алдын ала белгілі болған;

3) аталған нарық субъектілерінің әрқайсысының іс-әрекеттері осы нарық субъектілеріне тең дәрежеде ықпал ететін мән-жайлардың салдары болып табылмаған талаптарды қанағаттандырса, келісілген іс-әрекеттер деп танылуы мүмкін.

3. Нарық субъектілерінің осы баптың 1-тармағында аталған іс-әрекеттері жазбаша келісімнің болуына қарамастан, келісілген іс-әрекеттер болып танылады.

4. Егер келісілген іс-әрекеттерді бір тұлғалар тобына кіретін немесе тауар нарығындағы жиынтық үлесі он бес проценттен аспайтын нарық субъектілері жасаса және тұтынушылардың заңды құқықтарына қысым жасамаса және олар:

1) озық технологияларды енгізу жолымен өндірісті жетілдіруге;

2) шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуға;

3) стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттарды әзірлеуге және қолдануға бағытталса, ондай іс-әрекеттерге жол беріледі.

12-бап. Үстем немесе монополиялық жағдай

1. Тиісті тауар нарығындағы нарық субъектісінің немесе бірнеше нарық субъектісінің нарық субъектісіне немесе бірнеше нарық субъектісіне тиісті тауар нарығын бақылауға, оның ішінде тауар айналысының жалпы жағдайына елеулі ықпал етуге мүмкіндік беретін жағдайы үстем немесе монополиялық жағдай болып танылады.

2. Тиісті тауар нарығындағы үлесі отыз бес және одан да көп процентті құрайтын нарық субъектісінің жағдайы үстем жағдай болып танылады.

3. Егер:

1) тиісті тауар нарығында неғұрлым көп үлес тиесілі болатын, үшеуден аспайтын нарық субъектісінің жиынтық үлесі елу және одан көп процентті құраса;

2) тиісті тауар нарығында неғұрлым көп үлес тиесілі болатын, төртеуден аспайтын нарық субъектісінің жиынтық үлесі жетпіс және одан көп процентті құраса, бірнеше нарық субъектісінің әрқайсысының жағдайы үстем жағдай болып танылады.

4. Егер:

1) тиісті қаржы қызметтерін көрсету нарығында неғұрлым көп үлес тиесілі болатын, екеуден аспайтын қаржылық ұйымның жиынтық үлесі елу және одан көп процентті құраса;

2) тиісті қаржы қызметтерін көрсету нарығында неғұрлым көп үлес тиесілі болатын, үшеуден аспайтын қаржылық ұйымның жиынтық үлесі жетпіс және одан көп процентті құраса, қаржылық ұйымдардың жағдайы үстем жағдай болып танылады.

5. Тиісті тауар нарығындағы, оның ішінде қаржы қызметтерін көрсету нарығындағы үлесі он бес проценттен аспайтын нарық субъектісінің жағдайы осы баптың 3 және 4-тармақтарына сәйкес үстем жағдай болып таныла алмайды.

6. Табиғи монополия, мемлекеттік монополия субъектілерінің, сондай-ақ тиісті тауар нарығында жүз процент үстем үлеске ие нарық субъектілерінің жағдайы монополиялық жағдай болып танылады.

13-бап. Үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдалану

Үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің тиісті тауар нарығына кіруді шектеуге, бәсекелестікті болдырмауға, шектеуге және жоюға әкеп соққан немесе әкеп соғуы мүмкін және (немесе) тұтынушылардың заңды мүдделеріне қысым жасайтын іс-әрекеттеріне немесе әрекетсіздіктеріне, оның ішінде:

1) монополиялық жоғары (төмен) немесе монопсониялық төмен бағаларды белгілеу, ұстап тұру;

2) нарық субъектілерімен жасалған маңызы бірдей келісімдерге объективті түрде өзін-өзі ақтамайтын себептермен әртүрлі бағалар қолдану не әртүрлі талаптар қою;

3) өзінен сатып алынған тауарларды қайта сатуға аумақтық белгісі, сатып алушылар тобы, сатып алу талаптары, сондай-ақ саны, бағасы бойынша шектеулер белгілеу;

4) нарық субъектісіне өз мазмұны бойынша немесе іскерлік айналым дәстүріне сай осы келісімдердің мәніне қатысы жоқ қосымша міндеттемелер қабылдану жолымен келісімдер жасасуға шарт қою не оны күштеп таңу;

5) тиісті тауарды өндіру немесе өткізу мүмкіндігі бола тұрып, жекелеген сатып алушылармен шарт жасасудан негізсіз бас тарту не осындай шарт жасасуға бір айдан асып кететін мерзімде жауап ұсынбаудан көрінген жалтару;

6) тауарлар беруге бәсекелестер өндіретін не өткізетін тауарларды сатып алу кезінде шектеулер қолдану шартын қою;

7) тұтынушылардың сұраныстары немесе тапсырыстары бар тауарларды өндіру немесе беру мүмкіндігі бола тұрып, өндіру және (немесе) беру көлемін негізсіз қысқарту немесе өндіруді және (немесе) беруді тоқтату сияқты іс-әрекеттеріне тыйым салынады.

14-бап. Тауардың монополиялық жоғары және монополиялық төмен бағасы

1. Үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі белгілеген баға, егер:

1) осы баға нақ сол тауар нарығында бәсекелестік жағдайында үстем жағдайға ие нарық субъектісімен бір тұлғалар тобына кірмейтін нарық субъектісі белгілейтін ең жоғары бағадан асып кетсе;

2) осы баға осындай тауарды өндіру және өткізу үшін қажет шығыстар мен пайда сомасынан асып кетсе, тауардың монополиялық жоғары бағасы болып табылады.

2. Салыстырмалы тауар нарығы деп тауарды сатып алу немесе сату мақсаттарын негізге ала отырып айқындалатын сатылатын тауар көлемі, тауарды сатып алушылар немесе сатушылар (өнім берушілер) құрамы және тауар нарығына кіру талаптары бойынша салыстырылатын басқа тауар нарығы түсініледі.

Нақ сол тауар нарығындағы бағаны салыстыру мүмкін болмаған жағдайда, салыстырмалы тауар нарығындағы, оның ішінде Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлердегі салыстырмалы тауар нарығындағы тауар бағасымен салыстыру жүргізіледі.

3. Реттеуші органның нарық субъектісіне Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес белгілеген тауар бағасы монополиялық жоғары баға болып танылмайды.

4. Үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі белгілеген баға, егер:

1) осы баға нақ сол тауар нарығында үстем жағдайға ие нарық субъектісімен бір тұлғалар тобына кірмейтін нарық субъектісі белгілейтін бағадан төмен болса;

2) осы баға осындай тауарды өндіру мен өткізудің нақты шығыстары сомасынан төмен болса, тауардың монополиялық төмен бағасы болып табылады.

5. Егер, тауардың бағасы осы баптың 4-тармағында аталған критерийлердің біреуіне де сәйкес келмесе, ол монополиялық төмен баға болып танылмайды. Реттеуші органның нарық субъектісіне Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес белгілеген тауар бағасы монополиялық төмен баға болып танылмайды.

15-бап. Монополиялық жағдай және монополиялық төмен баға

1. Сатып алушы ретінде үстем немесе монополиялық жағдайға ие, тиісті тауар нарығындағы үлесі жетпіс және одан көп процентті құрайтын нарық субъектісінің жағдайы монополиялық жағдай болып танылады.

2. Монополиялық жағдайға ие нарық субъектісінің тауарды сатып алатын тауар бағасы, егер:

1) осы баға монополиялық жағдайға ие нарық субъектісіне тауар өткізетін нарық субъектілері есебінен өндіру және (немесе) өткізу шығындарын төмендету жолымен оған қосымша табыс алуға мүмкіндік берсе;

2) осы баға тауар өткізуші нарық субъектісіне осындай тауарды өндіру мен өткізуіне қажетті шығыстар мен пайда сомасынан төмен болса, монополиялық төмен баға болып табылады.

3. Егер тауардың бағасы осы баптың 2-тармағында аталған критерийлердің біреуіне де сәйкес келмесе, ол монополиялық төмен баға болып танылмайды.

3-тарау. ЖОСЫҚСЫЗ БӘСЕКЕЛЕСТІК**16-бап. Жосықсыз бәсекелестік**

1. Құқыққа сыйымсыз артықшылықтарға қол жеткізуге немесе оларды беруге бағытталған, сондай-ақ тұтынушылардың заңды құқықтарын бұзатын бәсекелестіктегі кез келген іс-әрекеттер жосықсыз бәсекелестік болып табылады. Жосықсыз бәсекеге тыйым салынады.

2. Жосықсыз бәсекелестікке мынадай іс-әрекеттер жатады:

1) тауар таңбаларын, буманы құқыққа сыйымсыз пайдалану;

2) басқа өндірушінің тауарын құқыққа сыйымсыз пайдалану;

3) бұйымның сыртқы түрін көшіріп алу;

4) нарық субъектісінің беделін түсіру;

5) көрінеу жалған, жосықсыз және дәйексіз жарнама;

6) мәжбүрлі ассортиментпен тауар өткізу;

7) сатушыға (өнім берушіге) бойкот жасауға шақыру;

8) сатып алушының (өнім берушінің) беделін түсіруге шақыру;

9) нарық субъектісін бәсекелеспен шартты бұзуға шақыру;

10) сатушының (өнім берушінің) қызметкерін сатып алушылық;

11) сатып алушының қызметкерін сатып алушылық;

12) коммерциялық құпия болып табылатын ақпаратты құқыққа сыйымсыз пайдалану.

17-бап. Тауар таңбаларын, буманы құқыққа сыйымсыз пайдалану

Бөгде тауар таңбасын, қызмет көрсету таңбасын, фирмалық атауын, тауар шығарылған жердің атауын немесе біртекті тауарлар үшін олармен ұқсас белгілерді заңсыз пайдалану немесе құқық иеленушінің немесе оған уәкілетті тұлғаның рұқсатынсыз әдеби, көркем шығармалардың, мерзімді басылымдардың атауын пайдалану немесе буманы тұтынушыны тауардың сипатына, өндірілу тәсілі мен орнына, тұтынушылық қасиеттеріне, сапасы мен санына қатысты немесе оны өндірушілерге қатысты жаңылыстыруға ұшыратуы мүмкін болатындай етіп пайдалану тауар таңбаларын, буманы құқыққа сыйымсыз пайдалану болып табылады.

18-бап. Басқа өндірушінің тауарын құқыққа сыйымсыз пайдалану

Құқық иеленушінің немесе оған уәкілетті тұлғаның рұқсатынсыз өндірушінің белгілерін өзгерту не алып тастау жолымен басқа өндірушінің тауарын өз белгісімен шаруашылық айналымына енгізу басқа өндірушінің тауарын құқыққа сыйымсыз пайдалану болып табылады.

19-бап. Бұйымның сыртқы түрін көшіріп алу

1. Нарықтың басқа субъектісі бұйымының сыртқы түрін қайта жасап шығару және оны тұтынушыны тауар өндірушіге қатысты жаңылыстыруға ұшыратуы мүмкін болатындай етіп шаруашылық айналымға енгізу бұйымның сыртқы түрін көшіріп алу болып табылады.

2. Егер мұндай көшіріп алу олардың функционалдық қолданылуына ғана байланысты болса, бұйымның сыртқы түрін немесе оның бөліктерін көшіріп алу құқыққа сыйымсыз болып танылмайды.

20-бап. Нарық субъектісінің беделін түсіру

Нарық субъектісінің қызметіне байланысты көрінеу жалған, дәйексіз мәліметтерді кез келген нысанда тарату нарық субъектісінің беделін түсіру болып табылады.

21-бап. Көрінеу жалған, жосықсыз және дәйексіз жарнама

Жосықсыз, дәйексіз және көрінеу жалған жарнамалардың белгілері Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес белгіленеді.

22-бап. Мәжбүрлі ассортиментпен тауар өткізу

Сатушының (өнім берушінің) тауарды өткізу кезінде тұтынушының құқығына қысым жасайтын және өзінің мазмұны бойынша немесе іскерлік айналым дәстүріне сай мәміленің нысанасына қатысы жоқ қосымша талаптар немесе шарттар белгілеу жөніндегі кез келген іс-әрекеттері мәжбүрлі ассортиментпен тауар өткізу болып табылады.

23-бап. Сатушыға (өнім берушіге) бойкот жасауға шақыру

Бәсекелестің тікелей өзі немесе делдал арқылы ұйымдастырған, сатып алушылардың сатушымен (өнім берушімен) шарттық қатынастарды орнатудан немесе оның тауарларын сатып алудан бас тартуға бағытталған іс-әрекеттері сатушыға (өнім берушіге) немесе оның тауарына бойкот жасауға шақыру болып табылады.

24-бап. Сатып алушыны (өнім берушіні) кемсітуге шақыру

Сатып алушы (өнім беруші) бәсекелесінің тікелей өзі немесе делдал арқылы өнім берушіні (сатып алушыны) шарт жасасудан бас тартуға немесе маңызы бірдей шарттар бойынша өзге де сатып алушыларға (өнім берушілерге) кемсітетін талаптар қолдануға мәжбүрлеуге бағытталған іс-әрекеттері сатып алушыны (өнім берушіні) кемсітуге шақыру болып табылады.

25-бап. Бәсекелеспен шартты бұзуға шақыру

Нарық субъектісінің тікелей өзі немесе делдал арқылы материалдық сыйақы, басқа да артықшылықтар беру немесе ұсыну не нарық субъектісінің қызметін жүзеге асыруына негізсіз кедергі келтіру арқылы бәсекелеспен шартқа қатысушының - нарықтың өзге субъектісінің шарттық міндеттемелерді орындамауына немесе тиісінше орындамауына бағытталған іс-әрекеттері бәсекелеспен шартты бұзуға шақыру болып табылады.

26-бап. Сатушының (өнім берушінің) қызметкерін сатып алушылық

Сатып алушы бәсекелесінің тікелей өзі немесе делдал арқылы сатушы (өнім беруші) қызметкерінің қызметтік міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін мүліктік және мүліктік емес игіліктерді беруі, бұл сатып алушы бәсекелесінің сатып алушы алдында белгілі бір артықшылықтар алуына және (немесе) сатып алушының шығын шегуіне әкеп соқса немесе әкеп соғу мүмкін болса, сатушының (өнім берушінің) қызметкерін сатып алушылық болып табылады.

27-бап. Сатып алушының қызметкерін сатып алушылық

Сатушы (өнім беруші) бәсекелесінің тікелей өзі немесе делдал арқылы сатып алушы қызметкерінің қызметтік міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін оған мүліктік және мүліктік емес игіліктерді беруі, бұл сатушы (өнім беруші) бәсекелесінің сатушы (өнім беруші) алдында белгілі бір артықшылықтар алуына және

(немесе) сатушының (өнім берушінің) шығын шегуіне әкеп соқса немесе әкеп соғуы мүмкін болса, қызметкерді сатып алушылық болып табылады.

28-бап. Коммерциялық құпия болып табылатын ақпаратты құқыққа сыйымсыз пайдалану

Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыру кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес коммерциялық құпия болып табылатын мәліметтерді құқық иесінің рұқсатынсыз пайдалану коммерциялық құпия болып табылатын ақпаратты құқыққа сыйымсыз пайдалану болып табылады.

3-БӨЛІМ. БӘСЕКЕЛЕСТІК САЛАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ

4-тарау. КӘСІПКЕРЛІК ҚЫЗМЕТКЕ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАТЫСУ

29-бап. Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысу принциптері

1. Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысу принциптері:

- 1) заңдылық;
- 2) негізділік;
- 3) шектеулілік;
- 4) жарысқа қатыспаушылық болып табылады.

30-бап. Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысуы

Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысуы:

- 1) мемлекеттік кәсіпорындар құру;
- 2) заңды тұлғалардың жарғылық капиталдарына қатысу жолымен жүзеге асырылады.

31-бап. Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысуының негіздері

1. Мемлекет мынадай:

- 1) мемлекеттің ұлттық қауіпсіздігін, қорғаныс қабілетін немесе қоғам мүддесін қорғауды қамтамасыз етудің өзге мүмкіндігі болмаған;
- 2) мемлекеттік меншіктегі стратегиялық объектілер пайдаланылған;
- 3) қоғамдық өндірістің бәсекелестік жоқ немесе бәсекелестік жеткілікті дамымаған салаларындағы тауарлар өндірісіне қоғамдық қажеттілік болған жағдайларда қоғам мен мемлекеттің қажеттіліктеріне қарай айқындалатын әлеуметтік-экономикалық міндеттерді шешу мақсатында кәсіпкерлік қызметке қатысады.

2. Мемлекеттік кәсіпорындарды, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаларды және өз қызметтерін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын, олармен аффилиирленген тұлғаларды құру, мұндай құру Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, монополияға қарсы органның алдын ала келісімімен жүзеге асырылады.

3. Осы баптың 2-тармағында көзделген жағдайда мемлекеттік кәсіпорынды, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаны және өз қызметтерін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын, олармен аффилиирленген тұлғаларды құру туралы шешім қабылдайтын орган монополияға қарсы органға негізделген материалдарды монополияға қарсы орган белгілеген нысан бойынша бере отырып, мұндай құру туралы өтінішхат береді.

Монополияға қарсы орган өтінішхат табыс еткен тұлғаға келісім беру туралы немесе мұндай келісім беруден бас тарту туралы негізделген шешімді өтінішхат келіп түскен кезден бастап күнтізбелік алпыс күн ішінде жіберуге міндетті.

Монополияға қарсы орган өтінішхатты қарау барысында шешім қабылдау үшін қажетті қосымша ақпарат сұратуға құқылы. Қосымша ақпарат беру кезеңінде өтінішхатты қарау мерзімі тоқтатыла тұрады, монополияға қарсы орган бұл туралы өтінішхат берген тұлғаны жазбаша хабардар етуге міндетті.

4. Монополияға қарсы орган, егер мұндай құру бәсекелестікті шектеуге әкеп соғатын болса, мемлекеттік кәсіпорынды, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен

астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаны және өз қызметтерін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын, олармен аффилирленген тұлғаларды құруға келісім беруден бас тартады.

5. Монополияға қарсы органның мемлекеттік кәсіпорынды, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаны және өз қызметтерін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын, олармен аффилирленген тұлғаларды құруға келісім беру туралы шешімі өтінішхат берген тұлғаның мұндай құрудың бәсекелестікке теріс әсерін жоятын немесе бәсеңдететін белгілі талаптар мен міндеттемелерді орындауымен байланыстырылуы мүмкін.

6. Мемлекеттік кәсіпорындар, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалар және өз қызметтерін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын, олармен аффилирленген тұлғалар монополияға қарсы органның алдын ала келісімінсіз құрылған жағдайда монополияға қарсы орган аталған іс-әрекеттерге сот тәртібімен шағым жасауға құқылы.

7. Осы баптың 2-6-тармақтарының талаптары осы баптың 1-тармағының 3) тармақшасында көзделген жағдайға ғана қолданылады.

32-бап. Мемлекеттік монополия

1. Мемлекет тауарларды бәсекелес нарықта өткізу конституциялық құрылыстың, ұлттық қауіпсіздіктің, қоғамдық тәртіпті, адамның құқықтары мен бостандықтарын қорғаудың, халықтың денсаулығын сақтаудың жай-күйіне теріс ықпал етуі мүмкін қызмет салаларында тауарды өндіруге және (немесе) сатуға, сатып алуға немесе оларды пайдалануға мемлекеттің айрықша құқығын Заңмен бекіту жолымен бәсекелестікті шектеуге құқылы.

2. Айрықша құқықты іске асыру мемлекеттік монополия субъектісін құру жолымен жүзеге асырылады. Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша құрылған мемлекеттік кәсіпорын ғана мемлекеттік монополия субъектісі бола алады.

РҚАО-ның ескертпесі!

3-тармаққа өзгерту енгізу көзделген - ҚР 2011.07.15 N 461-IV (2012.01.30 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

3. Мемлекеттік монополия субъектісіне:

1) тауарларды өндірумен технологиялық тұрғыдан байланысты қызметті қоспағанда, мемлекеттік монополия саласына жатпайтын тауарлар өндіруге;

2) заңды тұлғалардың акцияларын (жарғылық капиталға қатысу үлестерін) иеленуге, сондай-ақ олардың қызметіне өзгеше түрде қатысуға;

3) мемлекеттік монополияға байланысты құқықтарды басқаға қайтадан беруге тыйым салынады.

4. Мемлекеттік монополия субъектілерінің қызметін мемлекеттік реттеу Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүзеге асырылады.

5. Мемлекеттік монополияны енгізген кезде мынадай талаптар сақталады:

1) нарық субъектілері осы шешім туралы ол қолданысқа енгізілгенге дейін кемінде алты ай бұрын хабардар етілуге тиіс;

2) мемлекеттік монополия күшіне енгізілгеннен кейін осы тауарды алты ай мерзім бойы өндірумен, сатумен айналысқан немесе пайдаланған нарық субъектілері, орындалу мерзімі жоғарыда көрсетілген мерзімнен асатын мәмілелер жасауды қоспағанда, осы тауарды өткізуді жүзеге асыруға құқылы;

3) нарық субъектілеріне мемлекеттік монополия енгізу салдарынан келтірілген залалдар Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес өтеледі.

5-тарау. МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАРДЫҢ БӘСЕКЕЛЕСТІККЕ ҚАРСЫ ІС-ӘРЕКЕТТЕРІ

33-бап. Мемлекеттік органдардың бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттері

1. Мемлекеттік органдардың бәсекелестікті шектеуге немесе жоюға немесе тұтынушылардың заңды құқықтарына қысым жасауға әкеп соққан немесе әкеп соғуы мүмкін актілер не шешімдер, жазбаша немесе ауызша нұсқаулар қабылдаудан, келісімдер жасасудан немесе өзге де іс-әрекеттер жасаудан көрінетін бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттеріне, мұндай іс-әрекеттер Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен тыйым салынады және олар толықтай немесе ішінара жарамсыз деп танылады.

2. Мемлекеттік органдардың:

1) қызметтің қандай да бір саласында нарық субъектісін құруға қатысты шектеулер енгізу;

2) нарық субъектісінің қызметін жүзеге асыруына негізсіз кедергі келтіру;

3) тауарлардың еркін қозғалысына қатысты тыйым салуды белгілеу немесе шектеулер енгізу, нарық субъектілерінің тауарларды өткізу құқықтарына өзге де шектеулер енгізу;

4) нарық субъектісіне тауарларды сатып алушылардың белгілі бір санаты үшін бірінші кезекте беру, не тауарларды белгілі бір сатушылардан (өнім берушілерден) бірінші кезекте сатып алу туралы немесе басымдық тәртіппен шарттар жасасу туралы нұсқаулар;

5) тауарларды сатып алушылардың осындай тауарлар ұсынатын нарық субъектілерін таңдауына шектеулер белгілеу;

6) бағаларды көтеруге, төмендетуге немесе ұстап тұруға бағытталған іс-әрекеттер;

7) тауар нарығын аумақтық принцип, тауарлардың сатылу немесе сатып алыну көлемі, өткізілетін тауарлардың ассортименті бойынша не сатушылардың (өнім берушілердің) немесе сатып алушылардың құрамы бойынша бөлуге бағытталған іс-әрекеттер;

8) нарық субъектілерінің тауар нарығына кіруін, тауар нарығынан шығуын шектеу немесе оларды одан ығыстырып шығару;

9) нарықтың жекелеген субъектілеріне оларды бәсекелестерге қатысты артықшылықты жағдайға қоятын жеңілдіктер немесе басқа да басымдықтар беру немесе бәсекелестермен салыстырғанда қызметте қолайсыз немесе кемсітушілік жағдайлар жасау;

10) нарық субъектілерін тауарларды тұтынушылардың белгілі бір тобы үшін бірінші кезекте беруге не тауарларды белгілі бір сатушылардан (өнім берушілерден) бірінші кезекте сатып алуға шарттарды басымдық тәртібімен жасасуға тікелей немесе жанама мәжбүрлеу іс-әрекеттері де бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттер болып танылады.

34-бап. Мемлекеттік көмек

1. Қазақстан Республикасы мемлекеттік органдарының нарық субъектілеріне осы Заңда көзделген мақсаттарда басқа нарық субъектілерімен салыстырғанда нарықтың жекелеген субъектілеріне тиісті тауар нарығында кәсіпкерлік қызметті жүргізудің неғұрлым тиімді талаптарын қамтамасыз ететін мүлік және (немесе) ақша беруі мемлекеттік көмек болып табылады.

Мемлекеттік көмек:

1) іргелі немесе қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізу;

2) ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру;

3) шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қолдау мақсаттарында беріледі.

2. Мыналар:

- 1) Қазақстан Республикасы заңдарының, оның ішінде тиісті қаржы жылына арналған бюджет туралы заңның ережесіне сәйкес нарық субъектісіне артықшылықтар беру;
- 2) өткізілген мемлекеттік сатып алу нәтижелері бойынша төлемдерді жүзеге асыру;
- 3) мемлекеттік мүлікті нарық субъектілеріне шаруашылық жүргізу немесе оралымды басқару құқығында бекітіп беру мемлекеттік көмек болып табылмайды.

35-бап. Мемлекеттік көмек берудің тәртібі

1. Мемлекеттік органдардың мемлекеттік көмек беруі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізілген іріктеу нәтижелері бойынша жүзеге асырылады.

2. Нарық субъектісіне іріктеу нәтижелері бойынша мемлекеттік көмек беруді жоспарлауға мемлекеттік органдар мұндай көмекті беруге келісім берілуі туралы өтінішхатты монополияға қарсы органға жібереді. Өтінішхатқа:

1) мұндай көмекті берудің мақсаты мен мөлшері көрсетіле отырып, мемлекеттік көмек беру көзделетін дәлелді қорытындысы бар шешімнің жобасы;

2) өзіне қатысты мемлекеттік көмек беру жоспарланатын нарық субъектісінің өтінішхат берілген жыл алдындағы қаржы жылындағы, сондай-ақ уақыт кезеңін көрсете отырып, жыл басынан бергі ағымдағы кезеңдегі қызметі түрлерінің тізбесі, өндірген және (немесе) өткізген өнім түрлерінің атаулары, өнім көлемі;

3) өзіне қатысты мемлекеттік көмек берілу ниеті бар нарық субъектісінің өтінішхат берілген күн алдындағы соңғы есепті күнгі жағдай бойынша бухгалтерлік балансы не, егер нарық субъектісі салық органдарына бухгалтерлік балансты табыс етпейтін болса, Қазақстан Республикасының салық заңнамасында көзделген өзге де құжаттама;

4) өзіне қатысты мемлекеттік көмек берілу ниеті бар нарық субъектісімен бір тұлғалар тобына кіретін тұлғалардың тізбесі қоса беріледі.

3. Монополияға қарсы орган табыс етілген өтінішхат пен құжаттарды қарайды және өтінішхат пен құжаттар алынған күннен бастап бір айдан аспайтын мерзімде осындай өтінішхат бойынша шешім қабылдайды.

4. Монополияға қарсы орган өтінішхатты қараған кезде мемлекеттік органның және өзіне мемлекеттік көмек беру жоспарланатын нарық субъектісінен өтінішхатты қарау үшін қажетті қосымша ақпарат сұратуға құқылы.

Егер монополияға қарсы орган өтінішхатты қарау барысында мемлекеттік көмектің бәсекелестіктің дамуына ықпал ету салдары туралы қосымша талдаудың қажеттігі туралы қорытындыға келсе, монополияға қарсы орган өтінішхатты қарау мерзімін ұзартады. Өтінішхатты қарау мерзімі екі айдан аспайтын мерзімге ұзартылуы мүмкін. Монополияға қарсы орган мұндай шешімнің қабылданғаны туралы мемлекеттік органды және өзіне мемлекеттік көмек беру жоспарланатын нарық субъектісін үш жұмыс күні ішінде хабардар етеді.

5. Монополияға қарсы орган мемлекеттік көмек беруге келісім беру туралы өтінішхатты қарау нәтижелері бойынша мынадай:

1) егер ол бәсекелестікті жоюға немесе бәсекелестікке жол бермеуге әкеп соқпайтын болса, мемлекеттік көмек беруге келісім беру туралы;

2) осы Заңның 34-бабының 1-тармағында аталған мақсаттарға сәйкес келмейтін немесе, егер оның берілуі бәсекелестікті жоюға немесе шектеуге әкеп соғуы мүмкін болса, мемлекеттік көмек беруге келісім беруден бас тарту туралы шешімдердің бірін қабылдайды.

6. Монополияға қарсы органның мемлекеттік көмек беруге келісім беру туралы шешімі мемлекеттік көмек алатын нарық субъектісінің мемлекеттік көмек беру

нәтижесінде туындайтын бәсекелестікке теріс ықпалды жоятын немесе бәсеңдететін белгілі бір шектеулерді орындауымен байланыстырылуы мүмкін. Мыналар:

- 1) мемлекеттік көмек берілуі мүмкін нарық субъектілерінің тобы;
- 2) мемлекеттік көмек берудің нақты мақсаттары;
- 3) бәсекелестіктің жай-күйіне ықпал етуі мүмкін өзге де мән-жайлар шектеулер

болып табылуы мүмкін.

7. Егер монополияға қарсы орган өтінішхатты қарау нәтижелері бойынша осы баптың 6-тармағында көзделген шешімді қабылдаса, өзіне мемлекеттік көмек беру жоспарланатын нарық субъектісі мемлекеттік көмек берілген күннен бастап бір айдан аспайтын мерзімде монополияға қарсы органға шектеулердің сақталуын растайтын құжаттарды табыс етуге міндетті.

36-бап. Осы Заңның мемлекеттік көмек беру және оны пайдалану жөніндегі талаптарын бұзудың салдарлары

1. Егер мемлекеттік көмек монополияға қарсы органның алдын ала келісімінсіз берілсе, оның берілуі нәтижесінде бәсекелестік шектелген немесе жойылған болса, сондай-ақ ол осы Заңның 34-бабының 1-тармағында аталған мақсаттарға сәйкес келмейтін болса, монополияға қарсы органның талап қоюы бойынша сот мемлекеттік көмек беру туралы шешімді толығымен немесе ішінара жарамсыз деп тануы мүмкін.

2. Егер нарық субъектісі осы Заңның 35-бабының 6-тармағында көзделген мемлекеттік көмек беруге шектеулерді бұзуға бағытталған іс-әрекеттер жасаса және соның салдарынан бәсекелестік жойылса немесе шектелсе, мемлекеттік көмектің берілуі Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жойылуы мүмкін.

3. Осы баптың 2-тармағында көзделген жағдайларда нарық субъектісі, егер сот шешімінде өзгеше көзделмесе, алған мемлекеттік көмекті бір жыл ішінде қайтаруға, сондай-ақ мемлекеттік органның мемлекеттік көмекті беруіне байланысты шығындарын өтеуге міндетті.

6-тарау. МОНОПОЛИЯҒА ҚАРСЫ ОРГАН

37-бап. Монополияға қарсы органның жүйесі

1. Монополияға қарсы органның біртұтас жүйесін орталық мемлекеттік орган және оған бағынысты аумақтық органдар құрайды.

2. Аумақтық органдар өзінің қызметін Қазақстан Республикасының заңнамасында және орталық мемлекеттік орган бекіткен ережелерде белгіленген өкілеттіктер шегінде жүзеге асырады.

38-бап. Монополияға қарсы органның міндеттері

Монополияға қарсы органның міндеттері:

- 1) адал бәсекелестікті дамытуға жәрдемдесу;
- 2) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын құқықтық бұзушылықтардың алдын алу, анықтау және тергеу, жолын кесу;
- 3) экономикалық шоғырлануға бақылау жасау;
- 4) бәсекелестікті шектейтін нарық субъектілерін монополиясыздандыру болып табылады.

39-бап. Монополияға қарсы органның құзыреті

Монополияға қарсы орган:

- 1) мемлекеттік саясатты қалыптастыру жөнінде ұсыныстар әзірлейді, бәсекелестікті қорғау және монополистік қызметті шектеу саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырады;
- 2) бәсекелестікті қорғау және монополистік қызметті шектеу саласындағы мемлекеттік органдар мен өзге де ұйымдарды салааралық үйлестіруді жүзеге асырады;
- 3) монополияға қарсы орган құзыретінің мәселелері бойынша халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асырады;
- 4) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының сақталуына

мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады;

5) мемлекеттік органдардың бәсекелестікті шектеуге және (немесе) жоюға бағытталған актілерінің, іс-әрекеттерінің (әрекетсіздігінің) жолын кеседі;

6) экономикалық шоғырлануға бақылауды жүзеге асырады;

7) Қазақстан Республикасының табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы заңнамасында көзделген бұзушылықтарды қоспағанда, тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдаланудың алдын алады және оны жояды;

8) нарық субъектілерінің бәсекелестікке қарсы келісімдерін және келісілген іс-әрекеттерін, жосықсыз бәсекелестікті болдырмайды және олардың жолын кеседі;

9) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын жетілдіру жөніндегі шараларды әзірлейді;

10) бәсекелестікті дамыту, монополистік қызметті шектеу және тауар нарықтарының жұмыс істеуі салаларында нормативтік құқықтық актілерді әзірлейді және келіседі;

11) тауар нарықтарындағы бәсекелес ортаның жай-күйін талдауды және бағалауды жүзеге асырады;

12) тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің қызметін талдауды және оның мониторингін жүзеге асырады;

13) тізілімді қалыптастыруды және жүргізуді жүзеге асырады;

14) тауарлардың өзара алмастырылу критерийлерін, оларды сатып алуға қолжетімділікті, сондай-ақ тауар нарығының шекараларын қаржылық ұйымдарға қатысты - қаржы нарығы мен қаржылық ұйымдарды реттеу мен қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік органмен келісім бойынша айқындай отырып, тауар нарығындағы бәсекелес ортаның жай-күйіне талдау және бағалау жүргізу әдістемесін бекітеді;

15) тауарларын реттелетін нарықтарда өткізетін нарық субъектілерін қоспағанда, үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі белгілеген монополиялық жоғары (төмен), монополиялық төмен бағаларды айқындайды;

16) монополиялық жоғары (төмен) және монополиялық төмен бағаларды айқындау жөніндегі әдістемені бекітеді;

17) нарық субъектілері мен мемлекеттік органдардың Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылық фактілері бойынша осы Заңда белгіленген тәртіппен тергеу жүргізеді;

18) осы Заңда көзделген өкілеттігін жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен мемлекеттік органдардан, оның ішінде мемлекеттік статистика саласындағы уәкілетті органнан, салық және кеден органдарынан, нарық субъектілерінен, сондай-ақ лауазымды және өзге де жеке және заңды тұлғалардан қажетті ақпаратты, оның ішінде коммерциялық және өзге де заңмен қорғалатын құпия болып табылатын мәліметтерді сұратады және алады;

19) нарық субъектілеріне:

осы Заңды бұзушылықтарды және олардың салдарларын жою;

бастапқы жағдайды қалпына келтіру;

осы Заңға қайшы келетін шарттарды бұзу немесе өзгерту;

егер белгілі бір сатушылармен (өнім берушілермен) не сатып алушылармен шарт жасасудан негізсіз бас тарту не жалтару бұзушылық болып табылса, нарықтың өзге субъектісімен шарт жасасу туралы орындалуға міндетті нұсқамалар шығарады;

20) мемлекеттік органдарға өздері қабылдаған актілердің күшін жою немесе оларды өзгерту туралы, бұзушылықтарды тоқтату, сондай-ақ өздері жасаған осы Заңға қайшы келетін келісімдерді бұзу немесе өзгерту туралы орындалуға міндетті нұсқамалар енгізеді;

21) Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде белгіленген тәртіппен әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді

қарайды және әкімшілік жазаларды қолданады;

22) сотқа талап қойып және өтінішпен жүгінеді, сондай-ақ соттар Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының қолданылуы мен бұзылуына байланысты істерді қараған кезде процестерге қатысады;

23) реттеуші органдармен бірлесіп, Қазақстан Республикасының Үкіметіне тауар нарығын реттелетін нарықтарға жатқызу жөнінде ұсыныстар енгізеді;

24) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуына байланысты қылмыс белгілері бойынша қылмыстық іс қозғау туралы мәселені шешу үшін құқық қорғау органдарына материалдар жібереді;

25) мемлекеттік органдарға Қазақстан Республикасының тауар нарықтарындағы бәсекелестікті қорғауға және дамытуға бағытталған іс-шаралар өткізу жөнінде ұсынымдар береді;

26) жекелеген тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің жай-күйі және монополистік қызметті шектеу жөнінде қолданылатын шаралар туралы жылдық есепті жыл сайын Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігіне және Қазақстан Республикасының Үкіметіне 1 маусымнан кешіктірмей жібереді;

27) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

Ескерту. 39-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2010.03.19 № 258-IV, 2011.07.05 N 452-IV (2011.10.13 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

40-бап. Монополияға қарсы органның басқармасы

1. Монополияға қарсы органның басшысы болып табылатын төраға басқаратын Басқарма монополияға қарсы органның алқалы басқару органы болып табылады.

2. Басқарманың құзыреті Монополияға қарсы орган туралы ережеде белгіленеді.

3. Басқарма бес адамнан тұрады.

Басқарма құрамына монополияға қарсы органның басшысы, оның орынбасарлары және Қазақстан Республикасының Үкіметінен екі өкіл кіреді.

Қазақстан Республикасының Үкіметінен Басқарма мүшелерін Қазақстан Республикасының Үкіметі тағайындайды және босатады.

41-бап. Монополияға қарсы орган басқармасының өкілеттігі

1. Монополияға қарсы орган басқармасының құзыретіне:

1) бәсекелестік саясатын қалыптастыру және дамыту саласындағы басымдықтарды айқындау;

2) монополияға қарсы органның құзыретіне жатқызылған әдістемелерді бекіту;

3) экономикалық шоғырлануға келісім беру немесе тыйым салу туралы шешімдер шығару, осы шешімдерді қайта қарау немесе күшін жою туралы шешімдер қабылдау;

4) жекелеген тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің жай-күйі және монополистік қызметті шектеу жөнінде қолданылатын шаралар туралы жыл сайынғы жылдық есепті мақұлдау;

5) нарық субъектісін мәжбүрлеп бөлу немесе оның құрамынан құрылымдық бөлімшелері базасында бір немесе бірнеше заңды тұлғаларды бөліп шығару туралы талап қойып сотқа жүгіну туралы шешім қабылдау;

6) бұзушылықтар туралы мәліметтерді алдын ала қарау нәтижелері туралы қорытындыға жасалған шағымдарды қарау;

7) тергеу мерзімін ұзарту туралы шешім қабылдау;

8) Монополияға қарсы орган басқармасының жұмыс регламентін бекіту;

9) монополияға қарсы органның құзыретіне кіретін мәселелер бойынша шешімдерді қарау және қабылдау мәселелері кіреді.

2. Монополияға қарсы орган басқармасының отырысы қажет болуына қарай, бірақ айына кемінде бір рет оның мүшелерінің жалпы санының кемінде үштен екісі болған

кезде өткізіледі. Монополияға қарсы орган басқармасының отырысын - Басқарма төрағасы, ал ол болмаған жағдайда, оны алмастыратын адам жүргізеді.

3. Монополияға қарсы орган қызметінің мәселелерін талқылау үшін Басқарманың кезектен тыс отырысын өткізуді Басқарманың төрағасы не Басқарма мүшелері жалпы санының кемінде үштен бірі талап етуге құқылы.

4. Басқарма шешімі Басқарма мүшелерінің жалпы санының кемінде үштен екісі дауыс беруге қатысқан жағдайда Басқарма мүшелерінің жай көпшілік дауысымен қабылданады. Дауыстар тең болған кезде Басқарма төрағасының дауысы шешуші болады.

5. Шешім Басқарма төрағасы болмаған кезде қабылданған жағдайда ол бір апта мерзімнен кешіктірілмей Басқармаға шешімін өзінің қарсылықтарымен қоса қайта талқылау және дауыс беру үшін қайтаруға құқылы. Басқарма төрағасының қарсылықтары Басқарма мүшелері жалпы санының үштен екісінің дауысымен еңсерілуі мүмкін.

6. Басқарма өзінің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша қаулы қабылдайды.

7. Басқарманың отырысында хаттама жүргізіледі. Төраға Басқарма хатшысының функциясын Басқарманың кез келген мүшесіне немесе монополияға қарсы органның қызметкеріне жүктей алады.

8. Басқарма отырысында қарауға арналған құжаттар Басқарма отырысы басталардан күнтізбелік он күннен кешіктірілмей енгізіледі. Басқарма төрағасы материалдарды алдын ала қараудың өзге де мерзімдерін белгілеуге құқылы.

42-бап. Монополияға қарсы орган қызметкерлерінің құқықтары

Монополияға қарсы орган қызметкерлерінің қызметтік міндеттерін атқарған, оның ішінде Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы өтініштерді қараған, монополияға қарсы заңнаманың бұзылуы туралы істі тергеген, экономикалық шоғырлануға бақылауды жүзеге асырған және бәсекелестік деңгейінің жай-күйін айқындаған кезде өздеріне жүктелген өкілеттіктерге сәйкес қызметтік куәліктерін және монополияға қарсы орган басшысының Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының сақталуына тергеу жүргізу туралы шешімін көрсеткен кезде:

1) Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтай отырып, мемлекеттік органдар мен нарық субъектілерінің үй-жайлары мен аумақтарына кедергісіз кіруге;

2) мемлекеттік органдардан, нарық субъектілерінен, сондай-ақ лауазымды және өзге де жеке және заңды тұлғалардан ақпарат, оның ішінде Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының жол берілген бұзушылық фактілері бойынша жазбаша және (немесе) ауызша түсініктемелер сұратуға және алуға құқығы бар.

43-бап. Монополияға қарсы орган қызметкерлерінің коммерциялық, қызметтік және заңмен қорғалатын өзге де құпияларды сақтау жөніндегі міндеті

1. Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жағдайларды қоспағанда, монополияға қарсы орган өзінің өкілеттіктерін жүзеге асыру кезінде алған коммерциялық, қызметтік, заңмен қорғалатын өзге де құпиялар болып табылатын ақпарат жария етілуге жатпайды.

2. Монополияға қарсы органның қызметкерлері коммерциялық, қызметтік, заңмен қорғалатын өзге де құпиялар болып табылатын ақпаратты жария еткені үшін Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен жауаптылықта болады.

3. Монополияға қарсы органның не оның лауазымды адамдарының коммерциялық, қызметтік, заңмен қорғалатын өзге де құпиялар болып табылатын ақпараттарды жария етуі нәтижесінде жеке немесе заңды тұлғаға келтірілген зиян Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес өтелуге жатады.

7-тарау. МОНОПОЛИЯҒА ҚАРСЫ ОРГАННЫҢ РЕТТЕУШІ ЖӘНЕ ҚҰҚЫҚ ҚОРҒАУ ОРГАНДАРЫМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛЫ

44-бап. Монополияға қарсы және реттеуші органдардың өзара іс-қимылы

1. Монополияға қарсы орган өз өкілеттігі шегінде реттеуші органдармен өзара іс-қимылды жүзеге асырады:

1) тауар нарықтарын талдау нәтижелері бойынша реттеуші органдармен бірлесіп, Қазақстан Республикасының Үкіметіне тауар нарығын реттелетін нарықтарға жатқызу жөнінде, оның ішінде мемлекет реттейтін бағаларды енгізу орынды болатын өнімдер, тауарлар және көрсетілетін қызметтер номенклатурасы бойынша ұсыныстар енгізеді;

2) тауар нарығын реттелетін нарыққа жатқызған кезде реттеуші органдарға және осы нарықта үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісіне тізілімнен үзінді көшірме жібереді;

3) реттеуші органдарға табиғи монополия субъектілерінің немесе қызметін реттелетін нарықтарда жүзеге асыратын нарық субъектілерінің Қазақстан Республикасының табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы заңнамасын бұзуының анықталған белгілері туралы хабарлайды және ақпаратты немесе материалдарды береді;

4) реттеуші органдармен бірлесіп, нарық субъектілерінің Қазақстан Республикасының табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы заңнамасын бұзуының жолын кесу жөнінде бірлескен іс-шаралар жүргізуге қатыса алады.

2. Реттеуші органдар өз өкілеттігі шегінде монополияға қарсы органмен өзара іс-қимылды жүзеге асырады:

1) монополияға қарсы органмен бірлесіп, Қазақстан Республикасының Үкіметіне тауар нарығын реттелетін нарықтарға жатқызу жөнінде, оның ішінде мемлекет реттейтін бағалар енгізу орынды болатын өнімдер, тауарлар және көрсетілетін қызметтер номенклатурасы бойынша ұсыныстар енгізеді;

2) монополияға қарсы органға табиғи монополиялар субъектілерінің немесе қызметін реттелетін нарықтарда жүзеге асыратын нарық субъектілерінің Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзуының анықталған белгілері туралы хабарлайды және ақпаратты немесе материалдарды береді;

3) монополияға қарсы органмен бірлесіп, нарық субъектілерінің Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзуының жолын кесу жөнінде бірлескен іс-шаралар жүргізуге қатыса алады.

45-бап. Монополияға қарсы және құқық қорғау органдарының өзара іс-қимылы

1. Монополияға қарсы орган өз өкілеттігі шегінде Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдарымен мынадай нысандарда өзара іс-қимылды жүзеге асырады:

1) құқық қорғау органдарына монополияға қарсы құқық бұзушылықтардың анықталған фактілері туралы хабарлайды;

2) тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің жай-күйі туралы талдамалы ақпарат пен мониторинг деректерін береді;

3) құқық қорғау органдарының сауал салуы бойынша өз құзыреті шегінде зерттеулер, сараптамалар жүргізеді және Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының мәселелері бойынша қорытындылар береді;

4) құқық қорғау органдарының, олардың аумақтық бөлімшелерінің қаулылары мен сауал салуы бойынша өз қызметкерлерін Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу жөніндегі іс жүргізу әрекеттері мен іс-шараларына қатысуы үшін сарапшылар ретінде жібереді.

2. Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары өз өкілеттігі шегінде монополияға қарсы органмен мынадай нысандарда өзара іс-қимылды жүзеге асырады:

1) монополияға қарсы органға Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасы саласында анықталған құқық бұзушылықтар туралы хабарлайды;

2) монополияға қарсы органның және оның аумақтық органдарының сауал салуы мен өтініштері бойынша:

Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу жөніндегі бірлескен іс-шараларды жүргізуге, сондай-ақ монополияға қарсы орган қызметкерлерінің қызметтік міндеттерін орындауына кедергі келтіретін құқыққа қайшы іс-әрекеттердің жолын кесу үшін қызметкерлерін жібереді;

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде көзделген тәртіппен монополияға қарсы органның жазбаша сауал салуына сәйкес Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылардың тұрған жерін анықтау және оларды әкімшілік жауапкершілікке тарту үшін монополияға қарсы органға жеткізу жөнінде шаралар қолданады;

Қазақстан Республикасының қылмыстық іс жүргізу заңнамасында көзделген тәртіппен монополияға қарсы орган табыс ететін қылмыстық жаза қолданылатын белгілері бар бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттердің материалдары бойынша қылмыстық іс қозғау туралы шешім қабылдайды, ол туралы монополияға қарсы органға хабарлайды;

монополияға қарсы органға Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықтың дәлелдемелерін табуға және бекітуге практикалық көмек көрсетеді.

4-БӨЛІМ. БӘСЕКЕЛЕСТІКТІ ҚОРҒАУ

8-тарау. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МОНОПОЛИЯҒА ҚАРСЫ ЗАҢНАМАСЫН БҰЗУШЫЛЫҚТАРДЫҢ АЛДЫН АЛУ

46-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алу

Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алу мақсатында монополияға қарсы орган:

- 1) тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің жай-күйіне талдау;
- 2) экономикалық шоғырлануға бақылау;
- 3) үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің қызметтеріне мониторинг жүргізеді.

47-бап. Тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің жай-күйін талдау

1. Тауар нарықтарына талдау жүргізудің мақсаты бәсекелестікті қорғау мен дамытуға, монополистік қызметтің алдын алуға, шектеуге және жолын кесуге бағытталған шаралар кешенін әзірлеу үшін бәсекелестік деңгейін айқындау, үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерін анықтау болып табылады.

2. Тауар нарығын талдау статистикалық ақпарат және мемлекеттік органдар, нарық субъектілері мен олардың бірлестіктері табыс ететін есептіліктің өзге де нысандары негізінде жүргізіледі.

3. Тауар нарығының шекаралары, егер тауарды немесе өзара алмастырылатын тауарды осы аумақтың шегінен тыс жерлерден сатып алу экономикалық, технологиялық және басқа себептер бойынша орынсыз болса, тұтынушының оларды сатып алатын аумағын айқындайды.

4. Тауар нарықтарының шекаралары тауарларды сатып алудың қолжетімділігі ескеріле отырып, мынадай:

- 1) осы аумақта тауар сатып алу мүмкіндігінің;
- 2) көлік шығындарының тауар құнына қатысты алғанда негізділігі мен өзін-өзі ақтайтындығының;
- 3) тауарды тасымалдау кезінде оның сапасы, сенімділігі мен басқа да тұтынушылық қасиеттері сақталуының;

4) тауарларды сатып алуға-сатуға, әкелуге және әкетуге шектеулер (тыйым салу) болмауының;

5) өз шегінде тауарлардың сатылуы, берілуі жүзеге асырылатын аумақта бәсекелестікке тең жағдайлар болуының критерийлері бойынша айқындалады.

5. Тиісті тауар нарықтарының шекараларын айқындауды монополияға қарсы орган:

1) тауарлар нарықтарына талдау жасау кезінде;

2) тізілімді қалыптастыру және жүргізу кезінде;

3) жеке тұлғаның, нарық субъектісінің және (немесе) заңды тұлғалар бірлестіктерінің, сондай-ақ мемлекеттік органның дәлелді өтініші болған жағдайда;

4) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзу фактілері анықталған кезде жүзеге асырады.

6. Тауар нарығының көлемі тауардың немесе өзара алмастырылатын тауарлардың әкеліну және әкетілу көлемдері ескеріле отырып, нарық субъектілерінің тауарды немесе өзара алмастырылатын тауарларды нарықтың шекаралары шегінде өткізуінің заттай көрсеткіштердегі немесе құн көрсеткіштеріндегі сомасы ретінде айқындалады.

Нарық субъектісі өз өнімінің бір бөлігін өз мұқтажына пайдаланған жағдайда, өткізу көлеміне тауар нарығындағы өткізу көлемі ғана қосылады.

7. Нарық субъектісінің тиісті тауар нарығындағы үлесі нарық субъектісінің тауарды немесе өзара алмастырылатын тауарларды нарықтың географиялық шекаралары шегінде өткізу көлемінің тиісті тауар нарығының жалпы көлеміне қатынасы ретінде айқындалады.

8. Нарық субъектілерінің үлесін айқындау өнім беру көлемінің үлесі өнім берудің жалпы көлемінде сексен бес проценттен асатын субъектілердің ақпараты болған кезде мүмкін болады.

9. Монополияға қарсы орган тауарлардың өзара алмастырылуының және оларды сатып алуға қолжетімділіктің, тауар нарығы шекараларының, оны талдаудың және бәсекелес ортаның жай-күйін бағалаудың критерийлерін айқындау әдістемесін тауардың ерекшелігін және Қазақстан Республикасының экономиканың тиісті саласын реттейтін заңнамасын ескере отырып, уәкілетті органмен келісім бойынша, ал қаржылық ұйымдар үшін қаржы нарығы мен қаржылық ұйымдарды реттеу мен қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік органмен келісім бойынша бекітеді.

10. Нарық субъектілері, олардың бірлестіктері мен басшылары, мемлекеттік органдар, оның ішінде мемлекеттік статистика саласындағы уәкілетті орган, салық және кеден органдары, олардың лауазымды адамдары монополияға қарсы органның осы Заңда көзделген өкілеттіктерді жүзеге асыру үшін қажетті дәйекті құжаттарды, жазбаша және ауызша түсіндірмелерді және өзге де ақпаратты, оның ішінде коммерциялық құпия болып табылатын ақпаратты монополияға қарсы органның талап етуі бойынша беруге міндетті.

Ескерту. 47-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2010.03.19 № 258-IV Заңымен.

48-бап. Үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілері қызметінің мониторингі

1. Тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің қызметі мониторингінің мақсаты, Қазақстан Республикасының табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы заңнамасында көзделген бұзушылықтарды қоспағанда, үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдаланумен байланысты бұзушылықтарды анықтау және олардың жолын кесу болып табылады.

2. Тізілімге енгізілген нарық субъектілері монополияға қарсы органға:

1) Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасына сәйкес бірінші жарты жылдықтың қорытындылары бойынша қаржылық есептілікті - ағымдағы жылдың 1 тамызына дейін, екінші жартыжылдықтың қорытындылары бойынша қаржылық есептілікті - келесі жылдың 1 мамырына дейінгі мерзімде;

2) өзінің дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің, пайларының) он және одан да көп процентін сату немесе сенімгерлік басқаруға беру туралы тоқсан сайынғы ақпаратты - есепті кезеңнен кейінгі айдың 15-іне дейінгі мерзімде;

3) өнімнің монополиялық түрлері бойынша өндіру мен өткізу көлемдері, өткізілетін монополиялық тауарлардың босатылу бағалары мен табыстылық деңгейі туралы, монополияға қарсы орган белгілейтін нысан бойынша тоқсан сайынғы ақпаратты есепті кезеңнен кейінгі айдың 15-іне дейінгі мерзімде беруге міндетті.

49-бап. Экономикалық шоғырлануға мемлекеттік бақылау

1. Үстем не монополиялық жағдайдың пайда болуын немесе күшеюін және (немесе) бәсекелестікті шектеуді болғызбау мақсатында монополияға қарсы орган осы Заңның 50-бабында көзделген мәмілелерді (іс-әрекеттерді) жүзеге асыруға монополияға қарсы органның алдын ала келісімін алу түрінде көрінетін экономикалық шоғырлануға мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады.

2. Экономикалық шоғырлануды жүзеге асыруға ниеттенген нарық субъектілері экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатпен монополияға қарсы органға жүгінеді.

3. Егер экономикалық шоғырлану конкурстық рәсімдер (аукциондар, тендерлер, конкурстар) қолданыла отырып жүргізілсе, егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе, өтінішхат конкурс рәсімі басталғанға дейін де, одан кейін де, бірақ жеңімпаз жарияланған күннен бастап, отыз күннен кешіктірілмей берілуі мүмкін.

4. Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 1), 3) және 4) тармақшаларында көзделген жағдайларда тіркеуші орган нарық субъектілерін, сондай-ақ жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеуді, қайта тіркеуді монополияға қарсы органның келісімімен жүзеге асырады.

5. Монополияға қарсы органның келісімінсіз жасалып, нарық субъектісінің немесе тұлғалар тобының үстем немесе монополиялық жағдайын орнықтыруға немесе күшейтуге және (немесе) бәсекелестікті шектеуге әкеп соққан экономикалық шоғырлануды сот монополияға қарсы

органның талап қоюы бойынша жарамсыз деп тануы мүмкін.

Осы бапты бұза отырып жүзеге асырылған нарық субъектісін, жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу монополияға қарсы органның талап қоюы бойынша сот тәртібімен заңсыз деп танылуы мүмкін және олардың күші жойылады.

Ескерту. 49-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2011.03.25 N 421-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

50-бап. Экономикалық шоғырлану

1. Мыналар:

1) нарық субъектісін бірігу немесе қосылу жолымен қайта ұйымдастыру;

2) тұлғаның (тұлғалар тобының) нарық субъектісінің жарғылық капиталындағы дауыс беретін акцияларды (қатысу үлестерін, пайларды) сатып алуы, бұл ретте, егер мұндай тұлға (тұлғалар тобы) сатып алуға дейін осы нарық субъектісінің акцияларына (қатысу үлестеріне, пайларына) билік етпесе немесе аталған нарық субъектісінің жарғылық капиталындағы дауыс беретін акциялардың (қатысу үлестерінің, пайлардың) жиырма бес немесе одан да аз процентіне билік етсе, мұндай тұлға (тұлғалар тобы) аталған акциялардың (қатысу үлестерінің, пайлардың) жиырма бес проценттен астамына билік етуге құқық алады;

3) егер мәміленің (өзара байланысты мәмілелердің) нысанасы болып табылатын мүліктің баланстық құны мүлікті иеліктен шығаратын немесе басқаға беретін нарық субъектісінің негізгі өндірістік құрал-жабдықтары мен материалдық емес активтері баланстық құнының он процентінен асып кетсе, нарық субъектісінің (тұлғалар тобының) нарықтың басқа субъектісінің негізгі өндірістік құрал-жабдықтарын және (немесе)

материалдық емес активтерін меншікке алуы, иеленуі және пайдалануы, оның ішінде жарғылық капиталды төлеу (беру) есебінен меншікке алуы, иеленуі және пайдалануы;

4) нарық субъектісінің кәсіпкерлік қызметті басқа нарық субъектісі жүргізген кезде олардың орындауына міндетті нұсқаулар беруге не оның атқарушы органының функцияларын жүзеге асыруға мүмкіндік беретін (оның ішінде сенімгерлік басқару туралы шарт, бірлескен қызмет туралы шарт, тапсырма шарты негізінде) құқықтар алуы;

5) белгілі бір жеке тұлғалардың екі және одан да көп нарық субъектілерінің атқарушы органдарына, директорлар кеңесіне, байқаушы кеңестеріне немесе басқарудың басқа да органдарына аталған жеке тұлғалардың осы субъектілердің кәсіпкерлік қызметін жүргізу жағдайларын айқындау шартымен қатысуы экономикалық шоғырлану деп танылады.

2. Мыналар:

1) нарық субъектісінің акцияларын (қатысу үлестерін, пайларын) қаржылық ұйымдардың сатып алуы, егер бұл сатып алу, оларды кейіннен қайта сату мақсатында аталған ұйымның нарық субъектісінің басқару органдарында дауыс беруге қатыспауы шартымен жүзеге асырылатын болса;

2) оңалтушы немесе конкурстық басқарушыны, уақытша әкімшілікті (уақытша әкімшіні) тағайындау;

3) осы баптың 1-тармағында аталған мәмілелерді жүзеге асыру, егер мұндай мәміле бір тұлғалар тобының ішінде жасалса, экономикалық шоғырлану болып танылмайды.

3. Егер қайта ұйымдастырылатын нарық субъектілерінің (тұлғалар тобының) немесе сатып алушының (тұлғалар тобының), сондай-ақ өзінің жарғылық капиталындағы дауыс беру құқығындағы акциялары (қатысу үлестері, пайлары) сатып алынатын нарық субъектісі активтерінің жиынтық баланстық құны немесе олардың соңғы қаржы жылында тауар өткізуінің жиынтық көлемі өтінішхат берілген күні қолданыста болған айлық есептік көрсеткіштің екі миллион еселенген мөлшерінен асып кеткен немесе мәмілеге қатысушы тұлғалардың бірі тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі болып табылған жағдайларда осы баптың 1-тармағында аталған мәмілелерді жүзеге асыруға монополияға қарсы органның келісімі талап етіледі.

Егер қаржылық ұйым активтерінің құны не өз капиталының шамасы монополияға қарсы органның қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік органмен бірлесіп белгілеген мөлшерлерінен асып кетсе, қаржылық ұйымдар қатысатын экономикалық шоғырлануға келісім беру жүзеге асырылуы мүмкін.

4. Монополияға қарсы орган тиісті тауар нарықтарын талдау негізінде аталған нарықтар үшін осы бапта көрсетілген мәмілелерді жүзеге асыруға монополияға қарсы органның келісімі қажет болатын активтер құны мен тауарлар өткізу көлемінің неғұрлым жоғары мөлшерін белгілеуге құқылы.

5. Тауарларды өткізудің жиынтық көлемі осы баптың 3-тармағына сәйкес экономикалық шоғырлануға рұқсат беру туралы өтінішхат берілген жылдың алдындағы соңғы қаржы жылы тауарларды өткізуден түскен табыс (ақшалай түсім) сомасы ретінде қосылған құн салығының және акциздің сомасы шегеріле отырып айқындалады.

Нарық субъектісі қызметін бір жылдан аз жүзеге асырған жағдайда тауарларды өткізу көлемі нарық субъектісі жұмыс істеген кезең үшін айқындалады.

51-бап. Экономикалық шоғырлануды жүзеге асыру туралы өтінішхат беретін тұлғалар

1. Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 1) тармақшасында көзделген жағдайларда монополияға қарсы органға өтінішхатты тиісті шешім қабылдайтын тұлға немесе нарық субъектілерінің құрылтайшылары береді.

2. Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 2)-5) тармақшаларында көрсетілген

экономикалық шоғырлануды жүзеге асыру туралы өтінішхатты монополияға қарсы органға акцияларды (қатысу үлестерін, пайларды), негізгі өндіріс құрал-жабдықтарын, материалдық емес активтерді немесе тиісті құқықтарды алатын тұлға береді.

3. Егер осы Заңның 50-бабының 1-тармағында аталған мәміленің тарапы болып бірнеше тұлға әрекет етсе, онда өтінішхатты мәмілеге басқа қатысушылардың атынан олардың біреуі беруі мүмкін. Өтінішхатта экономикалық шоғырлануды жасау туралы шешімді қабылдаған тұлғалардың мүдделерін монополияға қарсы органда білдіруге уәкілетті тұлға көрсетіледі.

52-бап. Өтінішхатты беру тәртібі

1. Өтінішхат осы Заңның 53-бабында аталған құжаттар мен мәліметтер қоса тіркеле отырып, монополияға қарсы орган белгілеген нысан бойынша жазбаша түрде жасалады.

2. Өтінішхатта көрсетілген мәліметтер және өтінішхатқа қоса тіркелген құжаттар дәйекті және толық болуға, түпнұсқа немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен расталған түпнұсқа көшірмелері түрінде табыс етілуге тиіс. Өтінішхатқа қол қойған тұлға өтінішхатта және оған қосымшаларда берілген мәліметтер мен құжаттардың дәйектілігі мен толықтығын жазбаша растауға тиіс.

3. Өтінішхат және оған қосымшалар тігілген түрде беріледі және өтінішхат беруші тұлғаның мөрімен расталады.

Жеке тұлға табыс ететін өтінішхат және оған қосымшалар тігілген түрде беріледі және жеке тұлғаның нотариат куәландырған қолымен расталады.

4. Табыс етілетін құжаттар мен мәліметтер нөмірленеді және осы Заңның 53-бабының тармақтары мен тармақшаларының нөмірлері көрсетіле отырып табыс етіледі. Тармақтың және тармақшаның әрбір сұрағына толық жауап беріледі.

Толық ақпарат табыс ету мүмкіндігі болмаған жағдайда, экономикалық шоғырлануға қатысушы бағалау немесе болжамдық ақпаратты, оның бағалау немесе болжамдық болып табылатынын көрсете отырып береді, сондай-ақ ақпараттың алынған көздері мен пайдаланылған бағалау мен болжам жасау әдістері көрсетіледі.

5. Коммерциялық құпия болып табылатын ақпарат "коммерциялық құпия" деген міндетті белгімен табыс етіледі.

6. Өтінішхатқа мәліметтер мен құжаттар өтінішхат берілген жылдың алдындағы қаржы жылы үшін, сондай-ақ уақыт кезеңі көрсетіле отырып, жыл басынан бергі ағымдағы кезең үшін табыс етіледі.

Жыл басынан бергі ағымдағы кезең үшін жасалған мәліметтер мен құжаттар болмаған жағдайда, мәліметтер мен құжаттар өтінішхат берілген жылдың алдындағы қаржы жылы үшін табыс етіледі.

Егер нарық субъектісі өтінішхат берілгеннің алдындағы соңғы қаржы жылынан аз мерзім ішінде жұмыс істеген жағдайда, мәліметтер мен құжаттар нарық субъектісінің қызметті жүзеге асыруы басталғаннан бергі уақыт үшін табыс етіледі.

7. Нарық субъектісінің (тұлғалар тобының) Қазақстан Республикасында тауарлар өндіру көлемдері туралы, өткізу туралы, тауарлар экспорты мен импортының көлемі туралы мәліметтері өтінішхат берілген жылдың алдындағы екі қаржы жылы үшін, жыл басынан бастап ағымдағы кезең үшін табыс етіледі, сондай-ақ ағымдағы кезеңнен кейінгі үш жылға арналған болжам табыс етіледі.

Егер нарық субъектісі қызметін өтінішхат берілген кезге қарай екі жылдан аз уақытта жүзеге асырған жағдайда, мәліметтер мен құжаттар нарық субъектісінің қызметін жүзеге асыруы басталғаннан бергі уақыт үшін табыс етіледі.

8. Егер монополияға қарсы органның шешімі үшінші тұлғалардың осы Заңмен қорғалатын құқықтарын елеулі түрде қозғауы мүмкін болса, олар экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхаттарды қарауға қатысуға құқылы.

Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхаттарды қарауға үшінші тұлғаларды тарту мәселесін монополияға қарсы орган шешеді, ол туралы өтінішхат берген тұлға хабардар етіледі.

53-бап. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатқа қоса берілетін құжаттама

1. Монополияға қарсы органға осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 1) тармақшасында көзделген экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты табыс ету үшін қажетті құжаттама:

1) тұлғаның немесе уәкілетті органның нарық субъектісін қайта ұйымдастыру туралы шешімінің жобасын;

2) қызмет түрлеріндегі немесе олардың іскерлік операцияларының географиясындағы жоспарланып отырған өзгерістерді қоса алғанда, нарық субъектісін қайта ұйымдастыру мақсатының негіздемесін;

3) құрылатын нарық субъектісінің бекітілген жарғысы мен құрылтай шартын немесе олардың жобаларын;

4) құрылатын нарық субъектісіне берілетін мүліктерді беру мәліметтері мен шарттарының тізбесін қамтиды;

5) қайта ұйымдастырылатын нарық субъектілерінің әрқайсысы бойынша, сондай-ақ қайта ұйымдастырылатын нарық субъектілерімен бір тұлғалар тобына кіретін әрбір нарық субъектісі бойынша:

атауы, ұйымдық-құқықтық нысаны, заң жүзіндегі және іс жүзіндегі мекенжайы, қатысу нысаны;

жарғылық капиталының шамасы және қатысу үлесі;

акциялардың түрлері;

жеке тұлға үшін - жеке басын куәландыратын құжат деректері, азаматтығы туралы мәліметтер, сондай-ақ тұрғылықты жерінің мекенжайы көрсетіледі;

6) басқа да нарық субъектілерінің атқарушы органының, директорлар кеңесінің (байқаушы кеңестің) мүшелері болып табылатын, атқарушы органның, директорлар кеңесінің (байқаушы кеңестің) лауазымы көрсетілген мүшелерінің тізімін;

7) қайта ұйымдастырылатын нарық субъектілері өндіретін және өткізетін тауарларды өндіру мен өткізудің, тауарлардың Қазақстан Республикасына экспорты мен импортының көлемін;

8) қайта ұйымдастырылатын нарық субъектілерімен бір тұлғалар тобына кіретін нарық субъектілері өндіретін немесе өткізетін сол тауарларды немесе өзара алмастырылатын тауарларды өндіру мен өткізудің, олардың Қазақстан Республикасына экспорты мен импортының көлемін;

9) белгілі бір немесе өзара алмастырылатын тауарлардың осы мәмілені жасау нәтижесінде өндірілу және өткізілу болжамын қамтиды.

2. Монополияға қарсы органға осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 2), 4) тармақшаларында көзделген экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты беру үшін қажетті құжаттар мен мәліметтердің тізбесі:

1) шарт немесе шарттың жобасы не мәміленің жасалғанын растайтын өзге құжат;

2) сатып алушы бойынша және сатып алушымен бір тұлғалар тобына кіретін әрбір нарық субъектісі бойынша:

атауы, ұйымдық-құқықтық нысаны, заң жүзіндегі және іс жүзіндегі мекенжайы, қатысу нысаны;

жарғылық капиталының шамасы және қатысу үлесі;

акциялардың түрлері;

жеке тұлға үшін - оның жеке басын куәландыратын құжат деректері, азаматтығы туралы мәліметтер, сондай-ақ тұрғылықты мекенжайы;

өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1) тармағының 2), 4) тармақшаларында

көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісі өндіретін немесе өткізетін тауарларға немесе өзара алмастырылатын тауарларға ұқсас тауарларды өндіру мен өткізудің, олардың Қазақстан Республикасына экспорты мен импортының көлемі көрсетіледі;

3) басқа да нарық субъектілерінің атқарушы органының, директорлар кеңесінің (байқаушы кеңестің) мүшелері болып табылатын, атқарушы органның, директорлар кеңесінің (байқаушы кеңестің) лауазымы көрсетілген мүшелерінің тізімі;

4) өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1) тармағының 2), 4) тармақшаларында көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісінің тауарларды өндіруі мен өткізуінің, олардың Қазақстан Республикасына экспорты мен импортының көлемі;

5) өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1) тармағының 2), 4) тармақшаларында көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісінің тікелей немесе жанама бақылауында болатын нарық субъектілері өндіретін немесе өткізетін белгілі бір немесе өзара алмастырылатын тауарларды өндіру мен өткізудің, олардың Қазақстан Республикасына экспорты мен импортының көлемі;

6) мәміле жасалғаннан кейін өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1) тармағының 2), 4) тармақшаларында көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісіне қатысты сатып алушы алатын құқықтар туралы мәліметтер, оның ішінде:

сатып алушы мәміле жасалғаннан кейін билік ететін нарық субъектісі акцияларының (қатысу үлестерінің, пайларының) саны және орналастыру бағасы, сондай-ақ олардың нарық субъектісінің жарғылық капиталындағы дауыс беру құқығы бар акцияларының (қатысу үлестерінің, пайларының) жалпы санынан проценттік үлесі және олардың нарық субъектісінің жарғылық капиталындағы проценттік үлесі;

сатып алушының нарық субъектісіне және оның тұлғалар тобына қатысты алатын құқықтарының тізбесі;

7) белгілі бір немесе өзара алмастырылатын тауарлардың осы мәмілені жасау нәтижесіндегі өндірілу және өткізілу болжамы.

3. Монополияға қарсы органға осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 3) тармақшасында көзделген экономикалық шоғырлануға рұқсат беру туралы өтінішхат беру үшін қажетті құжаттар тізбесі:

1) шарт немесе шарттың жобасы;

2) сатып алушы бойынша және сатып алушымен бір тұлғалар тобына кіретін әрбір нарық субъектісі бойынша:

атауы, ұйымдық-құқықтық нысаны, заң жүзіндегі және іс жүзіндегі мекенжайы, қатысу нысаны;

жарғылық капиталының шамасы және қатысу үлесі;

акциялардың түрлері;

жеке тұлға үшін - жеке басын куәландыратын құжат деректері, азаматтығы туралы мәліметтер, сондай-ақ тұрғылықты мекенжайы;

сатып алынатын мүлікті пайдалану арқылы өндірілетін белгілі бір немесе өзара алмастырылатын тауарларды өндіру мен өткізудің, олардың Қазақстан Республикасына экспорты мен импортының көлемі көрсетіледі;

3) мәміле нысанасы болып табылатын мүліктің баланстық құны көрсетілген тізбесі;

4) тауарлардың түрлері көрсетіле отырып, алынатын мүліктің қандай тауарларды шығару үшін пайдаланылғаны және пайдаланылатыны туралы мәліметтер;

5) тауарлардың түрлері көрсетіле отырып, алынатын мүлікті пайдалану арқылы тауарлар өндіру мен өткізудің болжамы;

6) белгілі бір немесе өзара алмастырылатын тауарлардың осы мәмілені жасау нәтижесіндегі өндірілу және өткізілу болжамы.

4. Монополияға қарсы органға осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 5)

тармақшасында көзделген экономикалық шоғырлануға рұқсат беру туралы өтінішхат беру үшін қажетті құжаттар тізбесі:

1) екі және одан да көп нарық субъектілерінің атқарушы органдарына, директорлар кеңесіне, байқаушы кеңестеріне және басқа да басқару органдарына қатысуы көзделетін жеке тұлға туралы мәлімет:

жеке басын куәландыратын құжат деректері, азаматтығы туралы мәліметтер, жұмыс орны, осы субъектілерде кәсіпкерлік қызметті жүргізудің шарттарын айқындауға мүмкіндік беретін өкілеттіктерін көрсете отырып, атқаратын лауазымы;

өкілеттіктерін көрсете отырып, оларда өтінішхат беруші тұлға кәсіпкерлік қызметті жүргізу шарттарын айқындайтын заңды тұлғалардың тізбесі;

2) өтінішхат беруші тұлға тағайындалатын немесе сайланатын заңды тұлғаның (тұлғалар тобының) және басқару органының атауы;

3) атқарушы органдарына, директорлар кеңестеріне, байқаушы кеңестеріне және басқа да басқару органдарына өтінішхат беруші тұлғаның кіруі жоспарланатын нарық субъектілеріндегі лауазымның атауы;

4) атқарушы органдарына, директорлар кеңестеріне, байқаушы кеңестеріне және басқа да басқару органдарына өтінішхат беруші тұлғаның кіруі жоспарланатын нарық субъектілеріндегі осы тұлғаға кәсіпкерлік қызметті жүргізу шарттарын айқындауға мүмкіндік беретін құқықтардың тізбесі;

5) өтінішхат беруші тұлға кәсіпкерлік қызметті жүргізу шарттарын айқындайтын әрбір нарық субъектісі бойынша және тұлғалар тобында:

нарық субъектісінің атауы, ұйымдық-құқықтық нысаны, заң жүзіндегі және іс жүзіндегі мекенжайлары;

тауарлар өндірудің, өткізудің, олардың Қазақстан Республикасына экспорты мен импортының көлемі көрсетіледі;

6) өтінішхат беруші тұлғаның қатысуы жоспарланатын нарық субъектісі бойынша, сондай-ақ осы тұлға кіретін тұлғалар тобы бойынша:

нарық субъектісінің атауы, ұйымдық-құқықтық нысаны, заң жүзіндегі және іс жүзіндегі мекенжайлары;

өздерінде өтінішхат беруші тұлға кәсіпкерлік қызметті жүргізу шарттарын айқындайтын нарық субъектісі мен тұлғалар тобы өндіретін немесе өткізетін белгілі бір немесе өзара алмастырылатын тауарларды өндірудің, өткізудің, олардың Қазақстан Республикасына экспорты мен импортының көлемі.

5. Шетелдік заңды тұлғалар осы бапқа сәйкес берілетін ақпараттан басқа қосымша:

1) өзі тұрған елдің заңнамасына сәйкес шыққан елдің сауда тізілімінен немесе оның заңды мәртебесін растайтын балама құжаттан нотариаттық расталған үзінді көшірмені;

2) егер шетелдік заңды тұлғаның Қазақстан Республикасында тіркелген филиалы немесе өкілдігі болса, филиалды немесе өкілдікті есептік тіркеу туралы мәліметтер және филиал немесе өкілдік туралы ереженің көшірмесін табыс етеді;

3) егер сатып алушының - шетелдік заңды тұлғаның немесе шетел қатысатын нарық субъектісінің Қазақстан Республикасында филиалы немесе өкілдігі болса, филиалдың немесе өкілдіктің Қазақстан Республикасында өндіретін немесе өткізетін тауарларының түрлері тізіп көрсетіледі.

6. Егер қосымша мәліметтердің немесе құжаттардың болмауы өтінішхатты қарауға кедергі келтіретін болса, монополияға қарсы орган өтініш берушіден немесе басқа тұлғалардан, сондай-ақ мемлекеттік органдардан оларды сұратуға құқылы.

Монополияға қарсы орган ақпаратты немесе құжаттарды беру үшін белгілейтін мерзім күнтізбелік он күннен кем болмауға тиіс.

54-бап. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхаттарды қарау мерзімдері

1. Монополияға қарсы орган өтінішхатты алған күнінен бастап күнтізбелік он күн ішінде табыс етілген материалдардың толықтығын тексеруге және өтінішхат беруші тұлғаны өтінішхатты қарауға қабылдағаны туралы немесе қабылдаудан бас тартылғаны туралы жазбаша түрде хабардар етуге міндетті.

2. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарау мерзімі өтінішхат қарауға қабылданған кезден бастап күнтізбелік елу күннен аспауға тиіс.

3. Өтінішхатты қарау мерзімі:

1) монополияға қарсы орган немесе сот аталған өтінішхат немесе онымен байланысты басқа өтінішхат бойынша шешім қабылдағанға дейін өтінішхатты қарау мүмкін болмаған;

2) монополияға қарсы орган қаралатын өтінішхат бойынша нарық субъектісінен немесе мемлекеттік органнан қосымша ақпарат сұратқан жағдайларда тоқтатыла тұрады.

4. Монополияға қарсы орган экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарауды тоқтата тұруға себеп болған мән-жайлар жойылғаннан кейін қарауды қайта бастайды. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарау мерзімінің өтуі қарау қайта басталған күннен бастап жалғасады.

5. Монополияға қарсы орган өтінішхатты қарауды тоқтата тұру және қайта бастау туралы шешім қабылданған кезден бастап үш жұмыс күні ішінде өтінішхат берушіні осындай шешім туралы жазбаша түрде хабардар етуге тиіс.

55-бап. Экономикалық шоғырлануға тыйым салу

1. Егер экономикалық шоғырлану нарық субъектісінің немесе тұлғалар тобының үстем немесе монополиялық жағдайын орнықтыруға немесе күшейтуге және (немесе) бәсекелестікті шектеуге алып келетін болса, оған тыйым салынады.

2. Монополияға қарсы орган, егер тиісті мәмілеге қатысушылар өздерінің іс-әрекеттерінен болатын оң әсердің экономикалық шоғырлану жүзеге асырылатын тауар нарығындағы теріс салдардан артық болатынын дәлелдесе, нарық субъектісінің немесе тұлғалар тобының үстем немесе монополиялық жағдайын орнықтыру немесе күшейту және (немесе) бәсекелестікті шектеу мүмкін болатын жағдайда экономикалық шоғырлануға келісім беруге құқылы.

56-бап. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхат бойынша шешім

1. Монополияға қарсы орган экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарау нәтижелері бойынша:

1) экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы;

2) дәлелді қорытынды бере отырып, экономикалық шоғырлануға тыйым салу туралы шешімдердің бірін қабылдайды.

2. Монополияға қарсы органның экономикалық шоғырлануға келісім беру немесе экономикалық шоғырлануға тыйым салу туралы шешімі монополияға қарсы органның актісімен ресімделеді және осындай шешім қабылданған кезден бастап үш жұмыс күні ішінде өтінішхат беруші тұлғаға, ал қаржылық ұйымдарға қатысты қаржы нарығы мен қаржылық ұйымдарды реттеу мен қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік органға да жіберіледі.

3. Монополияға қарсы органның экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы шешімі экономикалық шоғырлануға қатысушылардың экономикалық шоғырланудың бәсекелестікке теріс ықпалын жоятын немесе бәсеңдететін белгілі бір талаптар мен міндеттемелерді орындауымен байланыстырылуы мүмкін. Мұндай шарттар мен міндеттемелер, оның ішінде мүлікті басқару, пайдалану немесе оған билік ету жөніндегі шектеулерге қатысты болуы мүмкін.

4. Экономикалық шоғырлану монополияға қарсы органның экономикалық

шоғырлануға келісім беру туралы шешімі қабылданған күннен бастап бір жыл ішінде жүзеге асырылуға тиіс. Егер экономикалық шоғырлану белгіленген мерзімде жүзеге асырылмаса, экономикалық шоғырлануға қатысушылар экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы жаңа өтінішхат береді.

5. Монополияға қарсы орган өз бастамасы бойынша не мүдделі тұлғаның өтініші бойынша:

1) егер шешім қабылданғаннан кейін үш жыл ішінде осы шешімді қабылдаудан бас тартылуға тиіс екендігіне негіз болатын мән-жайлар белгілі болған;

2) егер шешім экономикалық шоғырлануды жүзеге асыру туралы өтінішхат берген тұлға ұсынған дәйексіз ақпарат негізінде қабылданса, мұның өзі заңсыз шешім қабылдауға алып келген;

3) экономикалық шоғырланудың қатысушылары монополияға қарсы органның шешіміне орай туындаған талаптар мен міндеттемелерді орындамаған жағдайларда, экономикалық шоғырлануға келісім беру немесе оған тыйым салу туралы шешімін қайта қарауы мүмкін.

6. Шешімді қайта қарау нәтижелері бойынша монополияға қарсы орган:

1) шешімді өзгеріссіз қалдырады;

2) шешімді өзгертеді;

3) шешімнің күшін жояды;

4) жаңа шешім қабылдайды.

7. Егер монополияға қарсы орган шешімді қайта қарау нәтижелері бойынша экономикалық шоғырлануға берілген келісімнің күшін жою туралы шешім қабылдаса, нарық субъектісін, жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу монополияға қарсы органның талап қоюы бойынша сот тәртібімен заңсыз деп танылады және күші жойылады.

8. Өтініш беруші монополияға қарсы органның бұрын қабылдаған шешімін өзгерте алатын қосымша ақпарат пен құжаттарды қарау үшін осы Заңда белгіленген тәртіппен өтінішхат береді.

9. Монополияға қарсы органның экономикалық шоғырлануға бұрын қабылданған шешімін қайта қарау жөніндегі шешімі монополияға қарсы органның актісімен ресімделеді және мұндай шешім қабылданған кезден бастап үш жұмыс күні ішінде мүдделі тұлғаға жіберіледі.

Ескерту. 56-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2011.03.25 N 421-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

57-бап. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарауды тоқтату негіздері

1. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарау:

1) өтініш берушілерден өтінішхатты кері қайтарып алу туралы хабарлама түскен;

2) өтініш беруші ақпаратты монополияға қарсы орган белгілеген мерзімде бермеген, егер мұндай ақпараттың болмауы өтінішхатты қарауға кедергі келтіретін болған;

3) өтініш беруші өтінішхатты объективті түрде қарауға ықпал ететін дәйексіз ақпарат берген жағдайларда тоқтатылуға жатады.

2. Монополияға қарсы органның өтінішхатты қарауды тоқтату туралы шешімі монополияға қарсы органның актісімен ресімделеді және мұндай шешім қабылданған кезден бастап үш жұмыс күні ішінде өтінішхат беруші тұлғаға жіберіледі.

3. Өтініш беруші өтінішхатты қарау тоқтатылғаннан кейін монополияға қарсы органға экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы жаңа өтінішпен жүгінуге құқылы.

9-тарау. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МОНОПОЛИЯҒА ҚАРСЫ ЗАҢНАМАСЫНЫҢ БҰЗЫЛУЫН АНЫҚТАУ

58-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуді бастау үшін негіздер

1. Монополияға қарсы орган өз өкілеттігі шегінде Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергейді және тергеу нәтижелері бойынша шешім қабылдайды.

2. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы мәліметтердің монополияға қарсы органға келіп түсуі тергеуді бастау үшін негіз болып табылады, олар:

1) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы көрсетіле отырып, мемлекеттік органдардан келіп түскен материалдар;

2) жеке немесе заңды тұлғаның өтініші;

3) монополияға қарсы органның өз қызметін жүзеге асыруы кезінде нарық субъектілерінің іс-әрекеттерінен Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылу белгілерін анықтауы;

4) бұқаралық ақпарат құралдарының монополияға қарсы органға өтініші болып табылады.

3. Тергеудің басталуы Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы мәліметтерді алдын ала қарау туралы бұйрықпен ресімделеді.

4. Тергеудің басталуы туралы бұйрықтың көшірмесі қол қойылған күнінен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірілмей өтініш берушіге жіберіледі.

59-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы мәліметтерді алдын ала қарау

1. Монополияға қарсы орган Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы мәліметтерді келіп түскен күнінен бастап бір айдан аспайтын мерзімде алдын ала қарауды жүргізеді. Монополияға қарсы органға Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылу белгілерінің болуы туралы немесе болмауы туралы шешім шығаруға мүмкіндік беретін нақты деректер жеткізіліксіз болған жағдайда, монополияға қарсы орган қосымша нақты деректерді жинау және талдау үшін алдын ала қарау мерзімін бір айдан аспайтын мерзімге ұзартуға құқылы. Монополияға қарсы орган өтініш берушіні өтінішті немесе материалдарды алдын ала қарау мерзімін ұзарту туралы жазбаша нысанда хабардар етеді.

2. Монополияға қарсы орган бұзушылықтар туралы мәліметтерді алдын ала қарау барысында жеке немесе заңды тұлғалардан, мемлекеттік органдардан ақпарат пен құжаттарды жазбаша немесе ауызша нысанда сұратуға құқылы.

Жеке және заңды тұлғалар, сондай-ақ мемлекеттік органдар сұратылған ақпарат пен құжаттарды беруге міндетті.

3. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы мәліметтерді қарау тапсырылған монополияға қарсы органның лауазымды адамы алдын ала қарау нәтижелері негізінде қарау қорытындылары бойынша:

1) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуына тергеу жүргізу туралы;

2) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуына тергеу жүргізуден бас тарту туралы шешімдердің бірін қабылдау туралы қорытынды дайындайды.

4. Бұзушылықтар туралы мәліметтерді алдын ала қарау нәтижелері туралы қорытындыны монополияға қарсы органның басшылығы бекітеді. Қорытындының көшірмесі бекітілген күннен бастап үш күн ішінде өтініш берушіге жіберіледі, ал тергеу

жүргізу туралы шешім қабылданған жағдайда тергеу объектісіне де жіберіледі.

5. Мүдделі тарап бұзушылықтар туралы мәліметтерді алдын ала қарау нәтижелері туралы қорытындыға бір ай мерзімде монополияға қарсы органның бірінші басшысына шағым жасай алады, оның шешіміне Қазақстан Республикасының азаматтық іс жүргізу заңнамасында белгіленген тәртіппен шағым жасалуы мүмкін.

60-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуге қатысушы тұлғалар

1. Мыналар:

1) өтініш беруші - Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы мәліметтерді монополияға қарсы органға жіберген жеке немесе заңды тұлға;

2) тергеу объектісі - өзінің іс-әрекетіне қатысты тергеу жүргізілетін жеке немесе заңды тұлға. Аталған тұлғалар тергеу жүргізу туралы бұйрық шығарылған кезден бастап тергеу объектісі болып танылады;

3) мүдделі тұлғалар - Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы істі қарауға байланысты құқықтары мен заңды мүдделері қозғалатын жеке немесе заңды тұлғалар;

4) монополияға қарсы органның лауазымды адамы - монополияға қарсы органның тергеу жүргізуге уәкілетті қызметкері;

5) куә - тергеу үшін маңызы бар қандай да бір мән-жайлар өзіне белгілі болуы мүмкін кез келген жеке тұлға;

6) сарапшы - арнайы ғылыми немесе практикалық білімі бар, іске қатысуға мүдделі емес жеке тұлға Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуге қатысушы тұлғалар болып табылады.

2. Тергеу жүргізу кезінде іске қатысушы тұлғалар өз құқықтары мен міндеттерін өзі немесе өкілі арқылы жүзеге асыруға құқылы.

3. Егер тергеу барысында тергеу объектісінің емес, өзге тұлғаның іс-әрекетінде (әрекетсіздігінде) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзу белгілері бар екендігі анықталса, монополияға қарсы орган мұндай тұлғаны осы Заңның 58-бабында көзделген тәртіппен тергеу объектісі ретінде тартады.

61-бап. Тергеу жүргізу

1. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуына тергеу жүргізу туралы бекітілген қорытындының негізінде монополияға қарсы орган тергеу жүргізу туралы бұйрық шығарады.

2. Тергеу жүргізу туралы бұйрықта:

1) тергеу объектісінің атауы;

2) тергеу барысында анықталуға жататын мәселелер тізбесі және мән-жайлар тобы;

3) тергеудің басталу және аяқталу мерзімі;

4) монополияға қарсы органның тергеу жүргізуге уәкілетті лауазымды адамдарының тегі, аты және әкесінің аты қамтылуға тиіс.

3. Тергеудің басталуы туралы ақпарат монополияға қарсы органның интернет-ресурсында орналастырылады.

4. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуына тергеу жүргізу туралы бұйрық шығарылған күннен бастап екі айдан аспайтын мерзімде жүргізіледі. Монополияға қарсы орган істі тергеуді екі айдан аспайтын мерзімге ұзартуы мүмкін. Мерзімді ұзарту туралы қаулы шығарылады, қаулының көшірмелері қаулы қабылданған күннен бастап үш күн ішінде өтініш берушіге және тергеу объектісіне жіберіледі.

5. Монополияға қарсы орган тергеу барысында бірнеше тергеуді біреуіне біріктіру туралы немесе бөліп алу және жеке тергеу жүргізу туралы шешім қабылдай

алады.

Ескерту. 61-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР-ның 2009.07.10. N 178-IV Заңымен.

62-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу кезіндегі дәлелдемелер

1. Тергеуді дұрыс жүргізу үшін маңызы бар кез келген нақты деректер, оның ішінде:

- 1) өтініш берушінің, тергеу объектісінің, мүдделі тұлғалардың және куәлердің түсініктемелері;
- 2) сарапшылардың қорытындылары;
- 3) заттай дәлелдемелер;
- 4) өзге де құжаттар (оның ішінде компьютерлік ақпаратты, фото және кино түсірілімдерін, дыбыс және бейне жазбаларды қамтитын материалдар) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылу фактілерінің дәлелдемелері бола алады.

2. Дәлелдемелерді жинауды монополияға қарсы органның лауазымды адамы жүзеге асырады.

3. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуге қатысушы адамдар нақты деректер ұсынуға және олардың дәйектілігін дәлелдеуге құқылы.

63-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуге қатысушы тұлғалардың құқықтары

Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуге қатысушы тұлғалардың:

- 1) іс материалдарымен танысуға, олардан үзінді-көшірмелер жазып алуға және көшірмелерін түсіруге;
- 2) дәлелдемелер ұсынуға және оларды зерттеуге қатысуға;
- 3) іске қатысушы басқа тұлғаларға сұрақтар қоюға;
- 4) сарапшылар тарту туралы өтінішхатпен шығуға;
- 5) жазбаша немесе ауызша нысанда түсініктемелер беруге, тергеу барысында туындайтын барлық мәселелер бойынша өз дәлелдерін келтіруге;
- 6) іске қатысушы басқа тұлғалардың өтінішхаттарымен танысуға, іске қатысушы басқа тұлғалардың өтінішхаттарына, дәлелдеріне қарсылық білдіруге құқығы бар.

64-бап. Монополияға қарсы органның лауазымды адамдарының тергеу жүргізу кезіндегі құқықтары мен міндеттері

1. Монополияға қарсы органның лауазымды адамдарының тергеу жүргізу кезінде:
 - 1) тергеу объектісінің аумағына және үй-жайларына кедергісіз кіруге;
 - 2) тергеу нысанасына сәйкес тергеу объектісінің автоматтандырылған деректер базасына (ақпараттық жүйелеріне) қол жеткізуге;
 - 3) тергеу объектісінің басшыларынан, лауазымды адамдарынан және басқа да қызметкерлерінен тергеу нысанасына қатысты қажетті ақпарат, құжаттар немесе олардың көшірмелерін, тексеру барысында туындаған мәселелер бойынша ауызша және жазбаша түрде түсініктемелер сұратуға және алуға;
 - 4) тергеу жүргізу кезінде Қазақстан Республикасының басқа мемлекеттік органдарының мамандарын сарапшылар ретінде тартуға құқығы бар.

2. Тергеу объектісінің басшысы және (немесе) лауазымды адамы монополияға қарсы органның тергеу жүргізуге жауапты лауазымды адамының ауызша сауал салуы бойынша ақпаратты, құжаттарды немесе олардың көшірмелерін, сондай-ақ жазбаша немесе ауызша түсініктемелерді беруден бас тартқан жағдайда, оларға тиісінше жазбаша сауал салу тапсырылады. Жазбаша сауал салуды тергеу объектісінің басшысына тапсыру мүмкін

болмаған жағдайда сауал салу тергеу объектісі басшысының атына хабарламалы тапсырыс хатпен почта байланысы арқылы жіберіледі.

3. Сұратылатын ақпаратты тергеу объектісінің коммерциялық құпиясына жатқызу тергеуді жүзеге асыратын монополияға қарсы органның лауазымды адамдарына ақпарат беруден бас тарту үшін негіз бола алмайды.

Монополияға қарсы органның лауазымды адамдарының аталған ақпаратты пайдалануы Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген коммерциялық және өзге де заңмен қорғалатын ақпаратты жария етуге қойылатын талаптар сақтала отырып жүзеге асырылуға тиіс.

4. Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес ақпаратты басқа мемлекеттік органға беру жағдайларын қоспағанда, тергеу барысында тергеу объектісі туралы монополияға қарсы орган алған кез келген ақпарат таратылуға жатпайды.

5. Монополияға қарсы органның тергеуді жүзеге асыратын лауазымды адамдарының тергеу нысанасына қатысы жоқ талаптар қоюына және өтінішпен жүгінуіне тыйым салынады.

6. Бұзушылықтар және тергеу жүргізу туралы мәліметтерді қараған кезде монополияға қарсы органның лауазымды адамдары:

1) дәлелдемелердің жан-жақты, толық және объективті жиналуы және зерттелуі үшін барлық шараларды қабылдауға;

2) бұзушылықтар туралы мәліметтерді алдын ала қарау нәтижелері туралы қорытындыны уақтылы әзірлеуге;

3) тергеуді тоқтата тұру, қайта бастау туралы және тергеу нәтижелері бойынша, сондай-ақ сараптама тағайындау туралы қорытындыны уақтылы әзірлеуге;

4) аумақтық органдар қорытындыларды бекіткен не бұзушылықтар туралы мәліметтерді қарау және бұзушылықтарды тергеу туралы бұйрықтарға қол қойған күннен бастап үш жұмыс күнінен аспайтын мерзімде осы құжаттардың көшірмелерін орталық мемлекеттік органға жіберуге міндетті.

65-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы істі тергеуді тоқтата тұру

1. Монополияға қарсы орган:

1) монополияға қарсы орган, сот, алдын ала тергеу органдары Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу үшін маңызы бар басқа істі қараған;

2) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуына сол тергеу объектісіне қатысты басқа тергеу жүргізілген;

3) сараптама жүргізілген жағдайларда, Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуді тоқтата тұруға құқылы.

2. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу мерзімі тергеуді тоқтата тұру кезінде үзіледі және тергеу қайта басталған күннен бастап жалғасады.

3. Монополияға қарсы органның лауазымды адамы тергеуді тоқтата тұру және қайта бастау туралы, сондай-ақ сараптама тағайындау туралы ұйғарым шығарады, басшылық ұйғарымды бекіткен күннен бастап үш күн мерзімде оның көшірмесі тергеуге қатысушы тұлғаларға жіберіледі. Сараптама тағайындау туралы ұйғарымның көшірмесі осындай ұйғарым шығарылған күннен бастап үш күн мерзімде сарапшыға да жіберіледі.

66-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуді тоқтату

Монополияға қарсы орган:

1) тергеу объектісінің іс-әрекеттерінде Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылық болмаған;

- 2) жалғыз тергеу объектісі - заңды тұлға таратылған;
- 3) жалғыз тергеу объектісі - жеке тұлға қайтыс болған;
- 4) Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық бұзушылық туралы заңнамасында белгіленген талап қою мерзімі өтіп кеткен;
- 5) монополияға қарсы орган қарайтын іс-әрекеттерде (әрекетсіздікте) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықтың болуы туралы немесе болмауы туралы қорытынды қамтылған заңды күшіне енген сот актісі болған жағдайда, Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуді тоқтатады.

67-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу нәтижелері бойынша монополияға қарсы органның шешімдері

1. Монополияға қарсы органның лауазымды адамы Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу нәтижелері бойынша қорытынды әзірлейді, оның негізінде монополияға қарсы орган:

- 1) осы Заңның 66-бабында көзделген негіздер бойынша Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуді тоқтату туралы;
- 2) әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс қозғау туралы;
- 3) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын жою туралы нұсқама шығару туралы;
- 4) қылмыстық іс қозғау үшін материалдарды құқық қорғау органдарына беру туралы шешімдердің бірін қабылдайды.

2. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу нәтижелері бойынша, монополияға қарсы органның лауазымды адамы қол қойған қорытындыны Басқарма бекіткен күн тергеудің аяқталуы болып есептеледі.

3. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу нәтижелері туралы қорытындыны бекіту тергеу аяқталған күннен бастап он жұмыс күнінен аспайтын мерзімде бұйрықпен ресімделеді.

4. Тергеу нәтижелері бойынша қорытындыны бекіту туралы бұйрыққа қол қойылған күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірілмей, оның көшірмесі тергеу нәтижелері бойынша қорытынды қоса тіркеле отырып, тергеу объектісіне тапсырылады немесе хабарламалы тапсырыс хатпен жіберіледі. Өтініш беруші нақ осы мерзімде қабылданған шешім туралы хабардар етіледі.

5. Тергеу нәтижелері бойынша қорытындыны бекіту туралы бұйрыққа қол қойылған (шешім қабылданған) күн әкімшілік құқық бұзушылықты жасау фактілері анықталған кез болып есептеледі.

10-тарау. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МОНОПОЛИЯҒА ҚАРСЫ ЗАҢНАМАСЫН БҰЗУДЫҢ ЖОЛЫН КЕСУ ЖӘНЕ МОНОПОЛИЯҒА ҚАРСЫ ОРГАННЫҢ НҰСҚАМАЛАРЫН ҚАЙТА ҚАРАУ

68-бап. Монополиялық табысты айқындаудың негіздері және тәртібі

1. Нарық субъектісі монополиялық табысты:

- 1) нарық субъектілерінің бәсекелестікке қарсы келісімдер немесе келісілген іс-әрекеттер жасауы;
- 2) нарық субъектісінің өзінің үстем немесе монополиялық жағдайын теріс пайдалануы нәтижесінде алуы мүмкін.

2. Монополиялық табыс нарық субъектісінің осы баптың 1-тармағында аталған іс-әрекеттерді жүзеге асырған кезінен бастап нарық субъектісі осы іс-әрекеттерді тоқтатқан кезге дейін айқындалады.

3. Монополиялық табыс:

- 1) үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі монополиялық жоғары

бағаны қолдану кезінде алынған табыс пен осы Заңның 14-бабының ережелеріне сәйкес айқындалған бағалар негізінде есептелген табыс арасындағы айырма ретінде монополиялық жоғары бағалар белгілеген кезде;

2) үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі үстем жағдайға ие нарық субъектісінің бәсекелестерді тауар нарығынан ығыстырып шығару есебінен өткізу көлемін ұлғайту нәтижесінде алған қосымша табысы ретінде монополиялық төмен баға белгілеген кезде;

3) монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі тауар өткізуші нарық субъектісінің осындай тауарды өндіру мен өткізуге қажетті шығыстар мен пайдасы негізінде айқындаған бағасы бойынша осы нарық субъектісінің тауарды сатып алу шығындары мен тауарларды монополиялық төмен бағалар бойынша сатып алу кезінде қалыптасқан шығындары арасындағы айырма ретінде монополиялық төмен баға белгілеген кезде;

4) нарық субъектісі, осы іс-әрекеттерден алынған, тауарларды өндіруге және (немесе) өткізуге қажетті негізделген шығыстар мен іс жүзінде төленген салық шегерілген бүкіл табыс ретінде бәсекелестікке қарсы келісімдерді немесе келісілген іс-әрекеттерді жасаған кезде айқындалады.

4. Монополиялық табысты алып қою Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

69-бап. Монополияға қарсы ден қою шаралары

1. Монополияға қарсы орган белгіленген өкілеттіктеріне сәйкес:

1) нарық субъектілеріне:

осы Заңды бұзуды тоқтату және (немесе) олардың салдарын жою;

бастапқы жағдайды қалпына келтіру;

осы Заңға қайшы келетін шарттарды бұзу немесе өзгерту;

егер белгілі бір сатушылармен (өнім берушілермен) не сатып алушылармен шарт жасасудан негізсіз бас тарту не жалтару бұзушылық болып табылса, нарықтың басқа субъектісімен шарт жасасу туралы орындалуға міндетті нұсқамалар беруге;

2) мемлекеттік органдарға өздері қабылдаған актілердің күшін жою немесе оларды өзгерту туралы, бұзушылықтарды тоқтату, сондай-ақ өздері жасаған, осы Заңға қайшы келетін келісімдерді бұзу немесе өзгерту туралы орындалуға міндетті нұсқамалар беруге;

3) бәсекелестікті қорғау және монополистік қызметті шектеу саласындағы әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарауға және Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне белгіленген тәртіппен әкімшілік жазалар қолдануға;

4) сотқа талап қойып және өтінішпен жүгінуге, сондай-ақ соттар Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының қолданылуы мен бұзылуына байланысты істерді қараған кезде процестерге қатысуға құқылы.

2. Осы Заң бұзылған жағдайда нарық субъектілері, мемлекеттік органдар:

1) монополияға қарсы органның нұсқамаларына сәйкес бұзушылықтарды тоқтатуға және оның салдарын жоюға, бастапқы жағдайды қалпына келтіруге, шартты бұзуға, нарықтың басқа субъектісімен шарт жасасуға немесе оған өзгерістер енгізуге, монополияға қарсы орган Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасына сәйкес келмейді деп таныған актінің күшін жоюға, нұсқамада көзделген өзге де іс-әрекеттерді орындауға;

2) келтірілген залалды Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес өтеуге;

3) монополияға қарсы органның Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне белгіленген тәртіппен әкімшілік жаза қолдану туралы қаулысын орындауға міндетті.

3. Нұсқама монополияға қарсы орган белгілеген ақылға қонымды мерзімде орындалуға жатады. Монополияға қарсы орган берілген нұсқамалардың орындалуын бақылауды жүзеге асырады.

Нұсқама орындалмаған жағдайда, монополияға қарсы орган нарық субъектісін, мемлекеттік органды монополияға қарсы органның нұсқамасын орындауға мәжбүрлеу туралы талап қойып сотқа жүгінуге құқылы.

70-бап. Нұсқаманы ресімдеуге қойылатын талаптар

Нұсқама монополияға қарсы органның қатаң есептілік бланкісінде ресімделеді және ол:

- 1) өзіне (өздеріне) қатысты нұсқама жасалған нарық субъектісінің немесе мемлекеттік органның атауын;
- 2) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзудың белгіленген фактісінің (фактілерінің), сондай-ақ нарық субъектісі немесе мемлекеттік орган бұзған құқық нормаларының сипаттамасын;
- 3) нарық субъектісі немесе мемлекеттік орган Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықты жою үшін жасауға тиіс (немесе оны (оларды) жасаудан тартынуға тиіс) іс-әрекеттерді;
- 4) нұсқаманың орындалу мерзімін;
- 5) нұсқаманың орындалуы туралы ақпаратты беру мерзімін;
- 6) нұсқамаға қол қоюға уәкілетті адамның қолын;
- 7) монополияға қарсы органның елтаңбалық мөрін қамтуға тиіс.

71-бап. Монополияға қарсы органның нұсқамаларын қайта қарау

1. Монополияға қарсы орган нұсқаманы (өзінің немесе аумақтық органының нұсқамасын) өз бастамасы бойынша не мүдделі тұлғаның өтініші бойынша:

- 1) елеулі мән-жайлар монополияға қарсы органға белгілі болмаған және белгілі болуы мүмкін болмаған, мұның өзі заңсыз немесе негізсіз нұсқама шығаруға әкеп соққан;
- 2) нұсқама дәйексіз ақпараттың негізінде шығарылып, мұның өзі заңсыз немесе негізсіз нұсқама шығаруға әкеп соққан;
- 3) нұсқама Қазақстан Республикасы заңнамасының нормалары бұзыла отырып шығарылған;
- 4) нұсқамада жіберілген жаңылыс тұстар мен анық арифметикалық қателер түзетілген жағдайларда қайта қарай алады.

Монополияға қарсы орган өз нұсқамасының орындалуын оны қайта қарау аяқталғанға дейін тоқтата тұра алады, бұл туралы іске қатысушы тұлғаларға жазбаша хабарланады.

2. Қайта қарау нәтижелері бойынша монополияға қарсы орган:

- 1) нұсқаманы өзгеріссіз қалдыруы;
- 2) нұсқаманы өзгертуі;
- 3) нұсқаманың күшін жоюы;
- 4) жаңа нұсқама шығаруы мүмкін.

3. Монополияға қарсы орган мүдделі тұлғаның өтініші бойынша нұсқаманы қайта қараған кезде өтініш (шағым) берген тұлғаның немесе мүддесіне орай өтініш (шағым) берілген тұлғаның жағдайын нашарлатуға құқылы емес.

72-бап. Монополияға қарсы органның аумақтық органдарының нұсқамаларын тексеру

Монополияға қарсы органның аумақтық органдары қабылдаған нұсқамалар нарық субъектілерінің өтініштері бойынша немесе жоғары тұрған монополияға қарсы органның бастамасы бойынша тексерілуі мүмкін.

73-бап. Монополияға қарсы органның нұсқамаларына шағым жасау

1. Монополияға қарсы органның нұсқамаларына Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сотқа шағым жасалуы мүмкін.

2. Аумақтық органдардың нұсқамаларына монополияға қарсы органға шағым жасау үшін:

- 1) іс үшін маңызы бар мән-жайлардың толық анықталмауы;
- 2) іс үшін маңызы бар және анықталған деп танылған мән-жайлардың дәлелденбеуі;
- 3) шешімде жазылған тұжырымдардың істің мән-жайларына сәйкес келмеуі;
- 4) Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларын бұзу немесе дұрыс қолданбау негіз болып табылады.

3. Нарық субъектісі монополияға қарсы органның аумақтық органының нұсқамасы өзіне тапсырылған күннен бастап үш ай ішінде оған Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен монополияға қарсы органға не сотқа шағым жасай алады.

74-бап. Үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдаланған жағдайларда мәжбүрлеп бөлу немесе бөліп шығару

1. Егер үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі осы Заңның 10, 11 және 13-баптарында көзделген бұзушылықтар үшін күнтізбелік бір жыл ішінде екі рет әкімшілік жауапқа тартылса және бәсекелестікті шектейтін іс-әрекеттер жасауды жалғастырса, монополияға қарсы орган бәсекелестікті дамыту мақсатында осы нарық субъектісін мәжбүрлеп бөлу немесе оның құрамынан құрылымдық бөлімшелері базасында бір немесе бірнеше заңды тұлғаларды бөліп шығару туралы талап қойып сотқа жүгінуге құқылы.

2. Сот, егер жиынтығында:

- 1) құрылымдық бөлімшелердің технологиялық негізделген өзара байланысы болмаса;
- 2) тиісті тауар нарығында қайта ұйымдастыру нәтижесінде құрылған заңды тұлғалардың дербес қызметі мүмкіндігінің болу талаптары орындалса, бәсекелестікті дамыту мақсатында мәжбүрлеп бөлу немесе бөліп шығару туралы шешім қабылдайды.

3. Соттың мәжбүрлеп бөлу немесе бөліп шығару туралы шешімі меншік иесінің немесе оның уәкілетті органының аталған шешімде көзделген талаптарды ескере отырып және аталған шешімде айқындалған, бірақ алты айдан аспайтын мерзімде орындауына жатады.

11-тарау. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МОНОПОЛИЯҒА ҚАРСЫ ЗАҢНАМАСЫН БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҚ

75-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзғаны үшін жауаптылық

Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзу Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

76-бап. Монополиялық табысты аударудан босату

1. Монополияға қарсы орган, нарық субъектілерін, жиынтығында мынадай талаптар сақталған:

1) нарық субъектісі монополияға қарсы органға бәсекелестікке қарсы келісімдер немесе келісілген іс-әрекеттер туралы мәлімдеген кезде, монополиялық орган басқа көздерден бәсекелестікке қарсы осы келісімдер немесе келісілген іс-әрекеттер туралы ақпарат алмаған;

2) нарық субъектісі бәсекелестікке қарсы келісімдерге немесе келісілген іс-әрекеттерге өзінің қатысуын тоқтату жөнінде шұғыл шаралар қабылдаған;

3) нарық субъектісі мәлімдеген кезден бастап бүкіл тергеу барысында бәсекелестікке қарсы келісімдер немесе келісілген іс-әрекеттер фактілері туралы бар ақпаратты хабарлаған;

4) нарық субъектісі бәсекелестікке қарсы келісімдерді немесе келісілген іс-әрекеттерді жасау салдарынан тұтынушыларға келтірілген нұқсанды ерікті түрде өтеген жағдайда, бәсекелестікке қарсы келісімдер немесе келісілген іс-әрекеттер жасау салдарынан алған монополиялық табысын алып қоядан босату туралы өтінішхатпен Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен сотқа жүгінеді.

2. Нарық субъектісінің шын өкінуіне байланысты монополиялық табысын алып қоядан босату туралы шешімді сот Қазақстан Республикасының қылмыстық және әкімшілік заңнамаларының нормаларына сәйкес қабылдайды.

5-БӨЛІМ. ҚОРЫТЫНДЫ ЖӘНЕ ӨТПЕЛІ ЕРЕЖЕЛЕР

12-тарау. ӨТПЕЛІ ЕРЕЖЕЛЕР

77-бап. Жұмыс істеп тұрған мемлекеттік кәсіпорындардың қызметі

1. Осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін құрылған мемлекеттік кәсіпорындар ол қолданысқа енгізілген күннен бастап екі жыл ішінде өзінің тиісті тауар нарығында одан әрі жүргізетін қызметіне монополияға қарсы органның оң қорытындысын алуға міндетті.

2. Монополияға қарсы орган осы мерзімде мемлекеттік кәсіпорындар жұмыс істейтін тауар нарықтарын зерттеп-тексеруге және осы тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің даму деңгейі туралы, оның ішінде мемлекеттік кәсіпорындардың осы тауар нарығындағы одан әрі жүргізетін қызметінің орындылығы туралы қорытындылар дайындауға міндетті.

3. Осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін құрылған және өзінің одан әрі жүргізетін қызметіне осы баптың 1-тармағында белгіленген мерзім ішінде монополияға қарсы органның оң қорытындысын алмаған мемлекеттік кәсіпорындар осы мерзім өткеннен кейін үш ай ішінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жекешелендірілуге немесе мемлекеттік мекеме болып қайта құрылуға тиіс.

78-бап. Акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалардың және олармен аффилирленген тұлғалардың қызметі

1. Осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін құрылған, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалар және олармен аффилирленген тұлғалар, мұндай құру Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, осы Заң қолданысқа енгізілген күннен бастап үш жыл ішінде өзінің тиісті тауар нарығында одан әрі жүргізетін қызметіне монополияға қарсы органның оң қорытындысын алуға міндетті.

2. Монополияға қарсы орган осы мерзімде осы нарық субъектілері жұмыс істейтін тауар нарықтарын зерттеп-тексеруге және осы нарықтардағы бәсекелестіктің даму деңгейі туралы, оның ішінде осы нарықта мемлекеттің шаруашылық жүргізуші серіктестік немесе акционерлік қоғам арқылы одан әрі қатысуының орындылығы туралы қорытынды дайындауға міндетті.

3. Осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін құрылған және тиісті саладағы одан әрі жүргізетін қызметіне монополияға қарсы органның оң қорытындысын алмаған, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалардың және олармен аффилирленген тұлғалардың акциялары (үлестері) осы баптың 1-тармағында белгіленген мерзім өткеннен кейін үш ай ішінде сауда-саттыққа шығарылуға тиіс. Осы нарық субъектілерінің акциялары (үлестері), акцияларының

(үлестерінің) жиырма бес проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаларды қоспағанда, заңды тұлғаларға сатылады.

79-бап. Монополияға қарсы органның басқармасы

1. Монополияға қарсы орган басқармасының бірінші құрамы және ол туралы ереже осы Заң қолданысқа енгізілгеннен кейін үш айдан кешіктірілмей бекітіледі.

2. Басқарманың құрамы және ол туралы ереже бекітілгенге дейін Басқарманың өкілеттіктерін монополияға қарсы органның басшысы жүзеге асырады.

13-тарау. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

80-бап. Осы Заңды қолдану тәртібі

Осы Заң, осы Заңның 77 және 78-баптарында көзделген жағдайларды қоспағанда, ол қолданысқа енгізілгеннен кейін туындаған қоғамдық қатынастарға қолданылады. Осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін туындаған басқа құқықтық қатынастар бойынша ол қолданысқа енгізілгеннен кейін туындайтын құқықтар мен міндеттерге қолданылады.

81-бап. Осы Заңды қолданысқа енгізу тәртібі

1. Осы Заң 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

2. Осы Заң қолданысқа енгізілген күннен бастап мыналардың күші жойылды деп танылсын:

1) "Жосықсыз бәсеке туралы" 1998 жылғы 9 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңы (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1998 ж., N 9-10, 84-құжат; 2000 ж., N 21, 397-құжат; 2004 ж., N 23, 142-құжат; 2006 ж., N 3, 22-құжат; N 15, 95-құжат);

2) "Бәсеке және монополистік қызметті шектеу туралы" 2006 жылғы 7 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңы (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2006 ж., N 15, 94-құжат; 2007 ж., N 19, 148-құжат).

Қазақстан Республикасының

Президенті

Н. Назарбаев